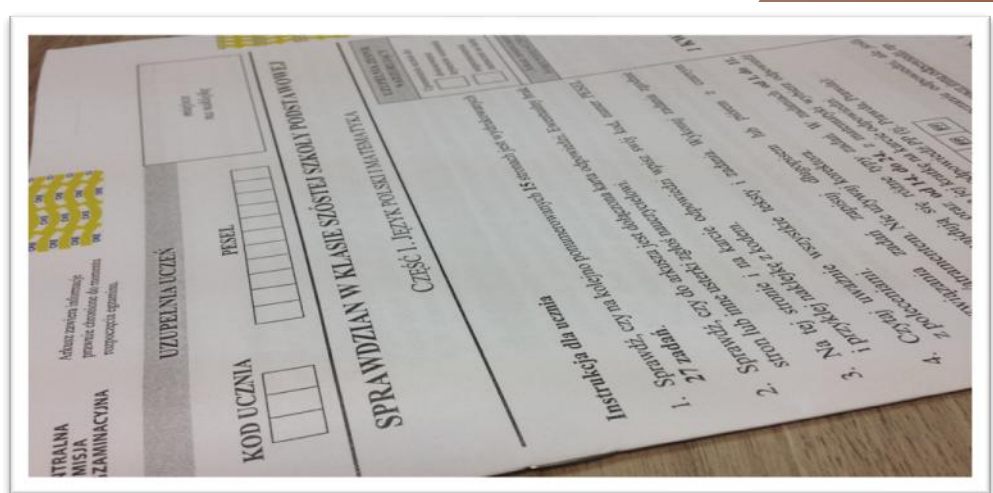

Osiągnięcia uczniów kończących szkołę podstawową w roku 2016

**Osiągnięcia uczniów
kończących szkołę podstawową
w roku 2016
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE**

Opracowanie:**Część pierwsza:**

Dorota Plata (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Edyta Warzecha (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Małgorzata Lembicz (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Janina Różanowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)
Elżbieta Rzepecka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)
Ragna Ślęzakowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Część druga:

Anna Kuształ (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Krystyna Łapieńska-Rey (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariusz Mazurek (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Putsiato (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jolanta Szatan (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opieka merytoryczna:

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Grażyna Miłkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcńska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca:

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ PIERWSZA	7
1. Opis arkusza standardowego	7
2. Dane dotyczące populacji uczniów	7
3. Przebieg sprawdzianu	8
4. Podstawowe dane statystyczne	9
Język polski	13
Podstawowe dane statystyczne	13
Komentarz	17
Matematyka	27
Podstawowe dane statystyczne	27
Komentarz	31
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	45
II. CZĘŚĆ DRUGA	48
Język angielski	48
1. Opis arkusza standardowego	48
2. Dane dotyczące populacji uczniów	48
3. Przebieg sprawdzianu	49
4. Podstawowe dane statystyczne	50
Komentarz	55
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	60
Język niemiecki	63
1. Opis arkusza standardowego	63
2. Dane dotyczące populacji uczniów	63
3. Przebieg sprawdzianu	64
4. Podstawowe dane statystyczne	65
Komentarz	70
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	78
Język rosyjski	81
1. Opis arkusza	81
2. Dane dotyczące populacji uczniów	81
3. Podstawowe dane statystyczne	81

Aneks

1. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach w miejscowościach różnej wielkości	82
2. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach publicznych i szkołach niepublicznych	82
3. Odsetek uczniów z dysleksją rozwojową na sprawdzianach w latach 2011–2016	83
4. Liczba (odsetek) szkół w miejscowościach różnej wielkości	83
5. Liczba laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z jednego z grupy przedmiotów objętych sprawdzianem, zwolnionych z danej części sprawdzianu w 2016 r. na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty, otrzymujących zaświadczenie o uzyskaniu z tej części sprawdzianu najwyższego wyniku – w kraju i województwach	84
5.1. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części pierwszej w kraju i województwach	84
5.2. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części drugiej w kraju i województwach	84

I. CZĘŚĆ PIERWSZA

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz egzaminacyjny w wersji standardowej zawierał 27 zadań, w tym 13 z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwarte) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwarte). Wśród zadań zamkniętych występowały: zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi, zadania typu prawda-fałsz oraz zadania na dobieranie.

Podstawę zadań zamkniętych z języka polskiego stanowił tekst nieliteracki *Kakao* oraz wiersz *Jarzębina* Leopolda Staffa. Zadania otwarte sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu polegały na napisaniu ogłoszenia i kartki z pamiętnika.

Z zakresu matematyki dominowały zadania osadzone w kontekście praktycznym. Znaczną grupę spośród nich stanowiły zadania sprawdzające umiejętność wykorzystania i tworzenia informacji oraz zadania geometryczne. Zadania otwarte wymagały od ucznia samodzielnego sformułowania rozwiązania.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów, w tym 20 punktów z języka polskiego i 20 punktów z matematyki.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		8 359
Uczniowie	bez dysleksji rozwojowej	7 153
	z dysleksją rozwojową	1 206
	dziewczeta	4 138
	chłopcy	4 221
	ze szkół na wsi	2 481
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	2 739
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 145
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1 992
	ze szkół publicznych	8 034
	ze szkół niepublicznych	325
	rozwiązujący zadania w języku litewskim	0

Z części pierwszej sprawdzianu zwolniono 52 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	22
	ślabowidzący i niewidomi	38
	ślabosłyszący i niesłyszący	24
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	153
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	2
	o których mowa w art. 94a ust. 1 ustawy (cudzoziemcy)	5
	Ogółem	244

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

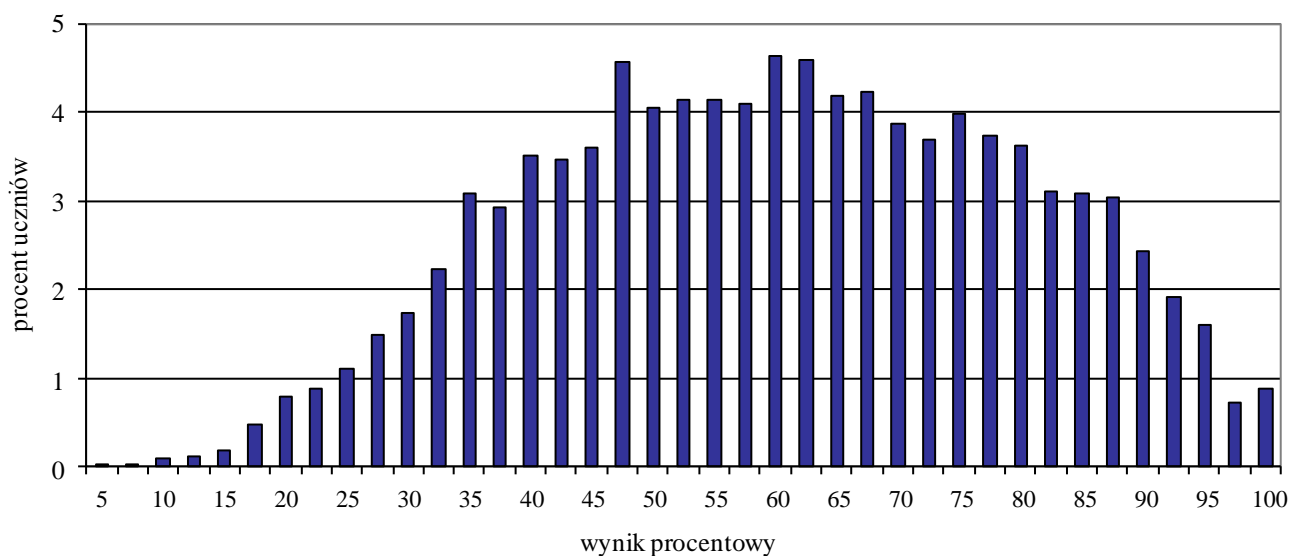
Termin sprawdzianu		5 kwietnia 2016 r.	
Czas trwania sprawdzianu		80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym lub czas przedłużony zgodnie z przyznanym dostosowaniem	
Liczba szkół		276	
Liczba zespołów egzaminatorów		6	
Liczba egzaminatorów		144	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		16	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
		inne (np. złe samopoczucie)	1
Liczba wglądów ² (art.44zzz ust.1)		1	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (DzU z dnia 8 lipca 2015 r., poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
8 359	5	100	60	60	61	19

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

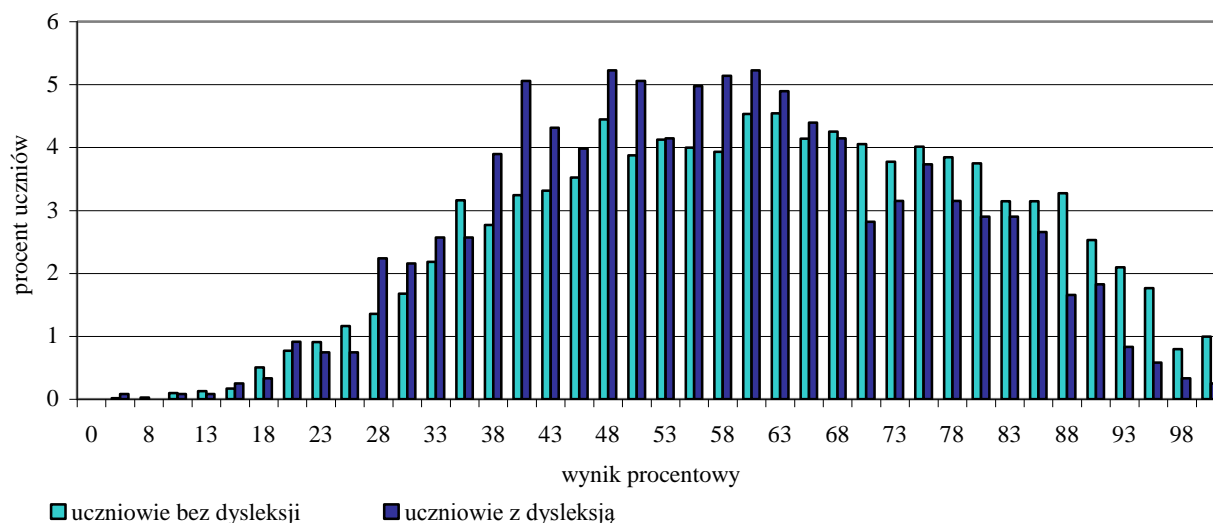
Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–25
2	28–35
3	38–45
4	48–58
5	60–70
6	73–80
7	83–88
8	90–93
9	95–100

Średnie wyniki szkół³ na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)		
	ogółem (cały arkusz)	język polski	matematyka
1	20–46	25–56	11–33
2	47–51	57–60	34–39
3	52–55	61–64	40–44
4	56–59	65–67	45–49
5	60–63	68–71	50–55
6	64–67	72–74	56–60
7	68–72	75–78	61–66
8	73–78	79–82	67–74
9	79–95	83–95	75–95

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

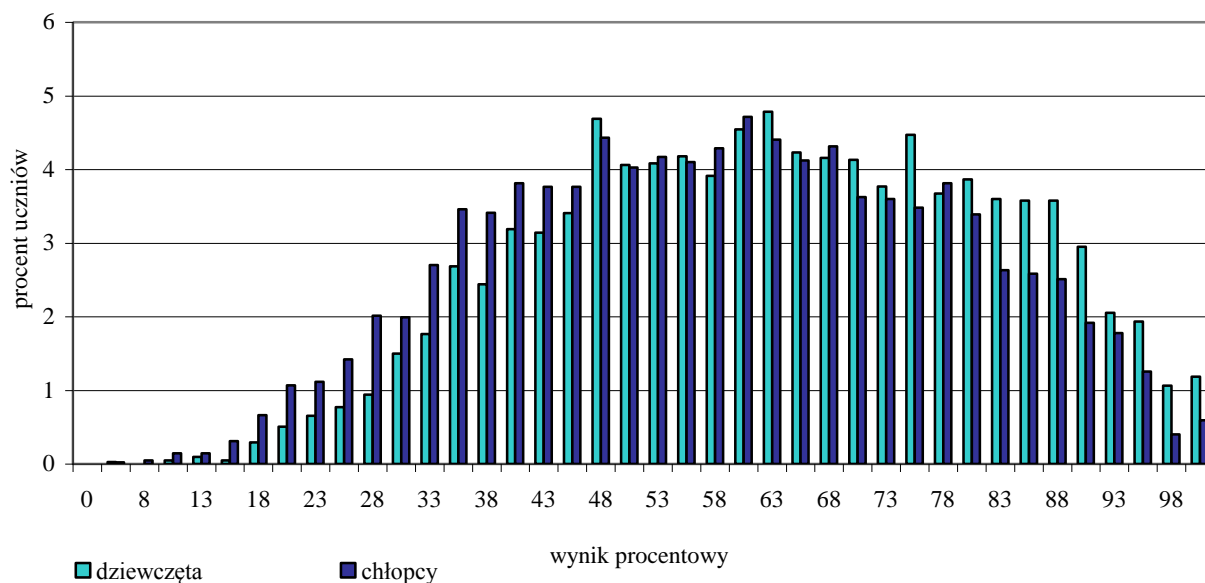
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	7 153	10	100	60	60	61	19
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1206	5	100	58	60	57	18

³Ilekość w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2016 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza SP-1-162.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	4 138	5	100	63	63	63	19
Chłopcy	4 221	5	100	58	60	58	20

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	2 483	10	100	58	58	58	19
Miasto do 20 tys. mieszkańców	2 793	5	100	58	48	59	19
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 145	15	100	63	60	62	20
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	1 992	5	100	68	80	66	19

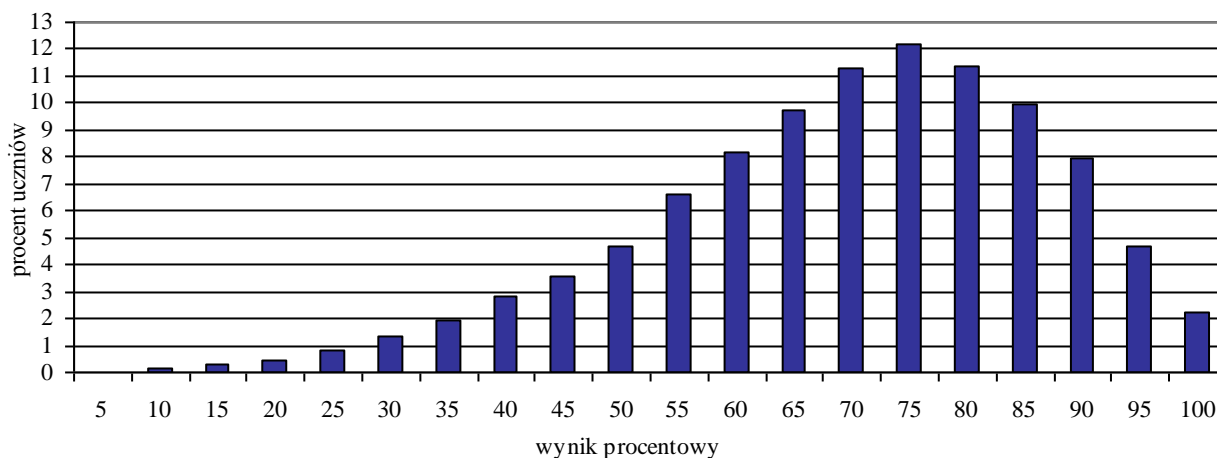
Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	8 034	5	100	60	60	60	19
Szkoła niepubliczna	325	13	100	73	80	67	19

Język polski

Wyniki uczniów

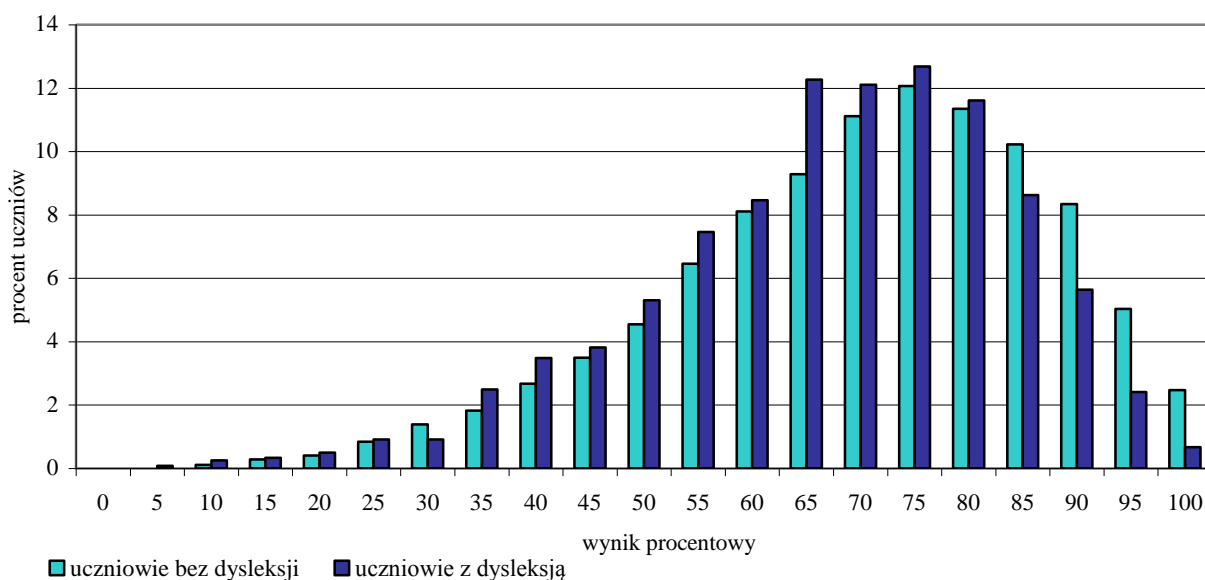

Wykres 4. Rozkład wyników uczniów

Tabela 11. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
8 359	5	100	70	75	70	17

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

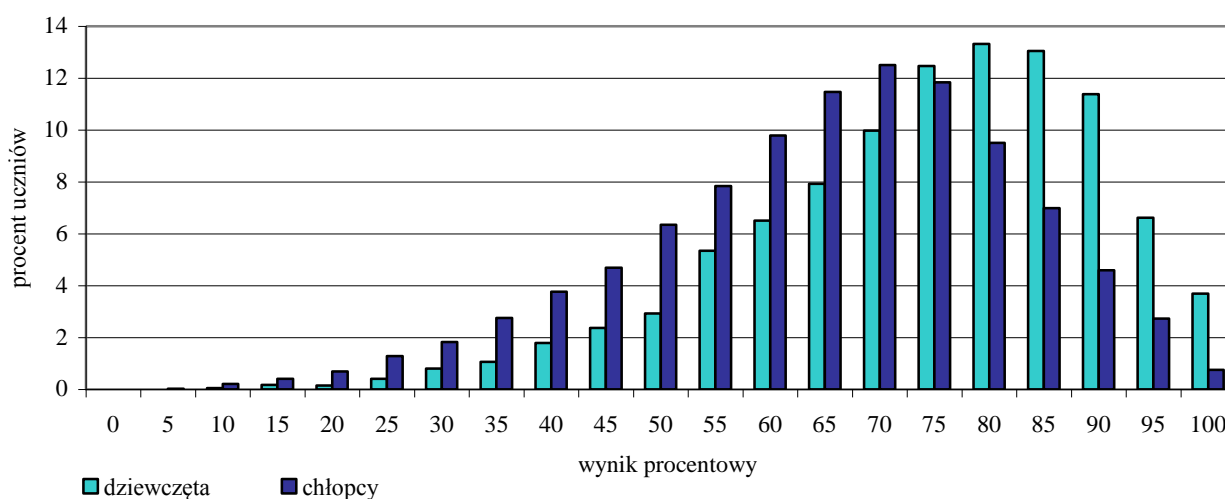

Wykres 5. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 12. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	7 153	10	100	70	75	70	17
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 206	5	100	70	75	67	17

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 6. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 13. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	4 138	10	100	75	80	74	16
Chłopcy	4 221	5	100	65	70	65	17

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 14. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	2 483	10	100	70	75	67	17
Miasto do 20 tys. mieszkańców	2 739	10	100	70	75	69	17
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 145	15	100	70	75	71	17
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	1 992	5	100	75	80	74	16

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 15. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	8 034	5	100	70	75	70	17
Szkoła niepubliczna	325	13	100	73	80	67	19

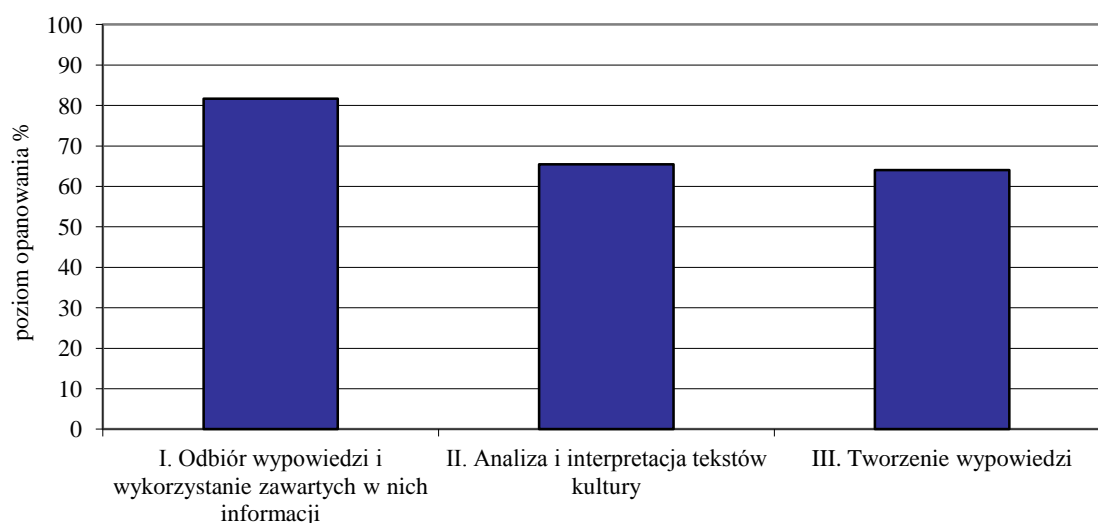
Poziom wykonania zadań

Tabela 16. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...].	92
2.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	92
3.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	85
4.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	86
5.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	76
6.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy ([...] zaimek [...]) [...].	58

7.	III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] ogłoszenie [...].	63	
8.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła.	82	
9.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym.	75	
10.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] przenośnię [...].	76	
11.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 5) rozpoznaje: [...] rytm [...]; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały).	33	
12.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym.	61	
13.	III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne teksty na tematy [...] związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] pamiętnik [...]; 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity).	66	64
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych [...].	91	
		1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]. 2. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące; 3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; 4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach.	64	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...].	53	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].	43	

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 7. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Poziom opanowania przez szóstoklasistów umiejętności z języka polskiego sprawdzano poprzez rozwiązanie 13 zadań. Było wśród nich 11 zadań zamkniętych, każde za 1 punkt, oraz 2 zadania otwarte – jedno krótkiej odpowiedzi za 2 punkty i jedno rozszerzonej odpowiedzi za 7 punktów. Za wykonanie tych zadań uczniowie otrzymali średnio 70% punktów możliwych do uzyskania.

Zadania zamknięte w arkuszu sprawdzianu odnosiły się do dwóch tekstów – fragmentu książki popularnonaukowej Jana Rurańskiego *Dlaczego zebra jest w paski, czyli odpowiedzi na głupie pytania* oraz do wiersza Leopolda Staffa *Jarzębina*.

Najlepiej uczniowie poradzi sobie z zadaniami do tekstu popularnonaukowego, sprawdzającymi opanowanie umiejętności *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji*. Ogółem w tym obszarze wymagań szóstoklasiści otrzymali 82% punktów możliwych do uzyskania.

Najłatwiejsze okazały się dwa pierwsze zadania – większość uczniów (92%) nie miała żadnych trudności z określeniem charakteru tekstu (zadanie 1.) czy ze wskazaniem fragmentu zawierającego opis owoców kakaowca (zadanie 2.). Łatwe były również zadania 3. i 4. – poprawnie wykonało je odpowiednio 85% i 86% uczniów. W pierwszym z wymienionych zadań sprawdzano prostą umiejętność wyszukiwania w tekście informacji wyrażonych wprost, w drugim badano rozumienie znaczenia użytego w tekście sformułowania *reklamuje się bez fałszywej skromności*. Bardziej złożoną umiejętność badano w zadaniu 5. Szóstoklasiści musieli nie tylko zrozumieć sens ostatniego akapitu i stwierdzenia kończącego tekst, ale również wyciągnąć z niego wnioski. Umiejętnością poprawnego wnioskowania wykazało się 76% uczniów, co jest wynikiem zadowalającym; jednak prawie co czwarty szóstoklasista wskazał odpowiedź w żaden sposób niewynikającą z zawartych w tekście przesłanek.

Znacznie trudniejszym od pozostałych okazało się zadanie 6., w którym sprawdzano opanowanie umiejętności z zakresu świadomości językowej. Uczeń musiał nie tylko rozpoznać zaimki w podanym zdaniu, ale również wyjaśnić celowość jego użycia w wypowiedzi. Żeby wskazać wyraz zastąpiony zaimkiem, powinien odnaleźć odpowiedni fragment tekstu i odczytać zdanie z zaimkiem w kontekście innych wypowiedzi. Chociaż ze zdań bezpośrednio ze sobą sąsiadujących jednoznacznie wynikało, że zaimkiem *one* zastąpiono wyraz *owoce*, poprawnie to zadanie wykonało

58% szóstoklasistów. Najczęściej wybierano błędną odpowiedź: *ziarna* – wskazywał ją co piąty uczeń, być może sugerując się częstotliwością użycia tego rzeczownika w trzecim akapicie. Co ósmy uczeń uznawał, że zaimek *one* odnosi się do rzeczownika usytuowanego najbliżej i – nie bacząc na sens wypowiedzi – wskazywał odpowiedź *ogórki*. Łącznie ponad 40% uczniów nie poradziło sobie z rozwiązaniem tego zadania (wielu z nich nie potrafiło w praktyce wykorzystać swojej wiedzy o języku).

Trudniejsza niż odbiór tekstu nieliterackiego okazała się dla uczniów *analiza i interpretacja tekstów kultury*. Wyniki w tym obszarze umiejętności były niższe – statystyczny szóstoklasista za wykonanie zadania do wiersza Leopolda Staffa *Jarzębina* otrzymał 65% punktów możliwych do uzyskania.

Najłatwiejsze okazało się zadanie 8., w którym badano opanowanie umiejętności rozpoznawania postaci mówiącej w utworze. Uczeń miał wskazać wers, w którym postać mówiąca ujawnia się bezpośrednio. Szóstoklasiści poradzili sobie z rozwiązaniem bardzo dobrze – 82% piszących bez trudu rozpoznało fragment, w którym występowała forma 1. osoby liczby pojedynczej i wskazało odpowiedni wers: *Zaraz to wszystko odmienię*.

Łatwe były również kolejne dwa zadania, odnoszące się do wiersza Leopolda Staffa. W zadaniu 9. uczeń miał rozstrzygnąć, czy zdania określające sytuację liryczną i emocje postaci mówiącej są prawdziwe, czy fałszywe. Poprawnie wykonało to zadanie 75% szóstoklasistów. Odczytanie emocji postaci mówiącej okazało się czynnością nieco prostszą od umiejscowienia sytuacji lirycznej w czasie. Chociaż w wierszu pojawiają się jednoznaczne sygnały, że przedstawiona w nim sytuacja ma miejsce jesienią (*jesienna pora, czerwona jarzębina*), prawie 21% uczniów uznało, że prawdziwe jest stwierdzenie: *Sytuacja opisana w wierszu ma miejsce zimą*. W zadaniu 10. należało ocenić prawdziwość zdań związanych z przenośnym obrazowaniem w wierszu. 76% szóstoklasistów rozpoznało przenośne znaczenie sformułowania *czerwony gniew jarzębiny* oraz uosobienie ukazanych w wierszu elementów przyrody.

Trudniejsze od dostrzeżenia użytych w wierszu środków poetyckich było dla uczniów zinterpretowanie znaczeń niewypowiedzianych w utworze wprost. Tę umiejętność badano w zadaniu 12. Uczeń miał w nim wybrać spośród czterech zdań to, które jest nieprawdziwe w odniesieniu do uczuć postaci mówiącej i ogólnego sensu całego utworu. Poprawną odpowiedź wskazało 61% szóstoklasistów. Pozostali wskazywali jako nieprawdziwe stwierdzenia prawdziwe. Prawdopodobnie byli wśród nich tacy, którzy odbierali tekst tylko na poziomie dosłownym i nie odczytali płynącego z wiersza optymizmu i nadziei na zmiany. Można też przypuszczać, że niektórzy uczniowie nieuważnie przeczytali polecenie i przeoczyli, mimo podkreślenia, że w tym zadaniu należy wskazać zdanie nieprawdziwe.

Najtrudniejszym było zadanie 11. – z pozoru proste, bo wymagające od ucznia jedynie rozpoznania dwóch elementów: układu rymów w każdej ze zwrotek (*różny czy taki sam?*) i określenia liczby sylab w każdym z ośmiu wersów (*różna czy taka sama?*). Obydwie te cechy bezbłędnie określiło 33% szóstoklasistów, przy czym – jak wynika z analizy rozkładu uczniowskich odpowiedzi – dostrzeżenie, że układ rymów jest w *Jarzębinie* różny, było zdecydowanie łatwiejsze od policzenia sylab. Co drugi uczeń uznał, że na rytmiczność wiersza wpływa *różna liczba sylab w wersach*. Można sądzić, że wielu uczniów kończących szkołę podstawową, nawet tych, którzy nieźle radzą sobie z interpretacją tekstu, „nie słyszy” poezji, „nie czuje” rytmu wiersza, a być może nawet nie rozumie tego pojęcia.

Opanowanie umiejętności tworzenia wypowiedzi było sprawdzane poprzez dwa zadania otwarte. W zadaniu 7. należało zredagować tekst użytkowy – ogłoszenie o organizowanym w szkole spotkaniu ze znanym podróżnikiem – znawcą kuchni świata, a w zadaniu 13. – napisać kartkę z pamiętnika na temat *Warto pomagać innym*. Uczniowie otrzymali za te zadania średnio 64% punktów możliwych do uzyskania.

Napisanie funkcjonalnego i zgodnego z poleceniem ogłoszenia było dla szóstoklasistów dość trudne – za zadanie 7. otrzymali 63% punktów możliwych do uzyskania. Punktowana była tylko treść ogłoszeń – język, ortografia i interpunkcja nie podlegały ocenie. Sprawdzano, czy wypowiedź zawiera niezbędne informacje (co się odbędzie, gdzie, kiedy i o której godzinie, kto jest organizatorem spotkania) oraz czy jest w niej, zgodnie z poleceniem, wyrażona zachęta do uczestnictwa

w ogłaszanym wydarzeniu. Te wszystkie wymagania spełniło około 49% uczniów – otrzymali za swoją wypowiedź 2 punkty.

Chociaż prawie wszystkie konieczne informacje były zawarte w poleceniu – należało tylko samodzielnie określić dokładny termin (dzień i godzinę) – uczniowie redagowali tekst ogłoszenia w sposób bardzo różny. Wielu doprecyzowywało bądź rozwijało informacje z polecenia, co przede wszystkim służyło zachęcie. Jedni zachęcali do udziału w spotkaniu lakonicznie, poprzestając na użyciu ogólnikowych sformułowań typu *zachęcamy do udziału* (przykład 1.), inni sięgali po bardziej wyszukane formy perswazji (przykład 2.).

Przykład 1.

OGŁOSZENIE
Dnia 19 maja 2016r. o godzinie 15⁰⁰ odbędzie się spotkanie ze słynnym podróżnikiem - Janem Nowakiem, który jest znawcą kuchni świata. Spotkanie będzie miało miejsce w naszej szkole w sali gimnastycznej. Zachęcamy do udziału.
Samorząd uczniowski.

Przykład 2.

Uwaga!
Interesujesz się kuchnią z całego świata, bądź pragniesz dowiedzieć się o jedzą ludzi po drugiej stronie globu? To wspaniała okazja do zebrania informacji! Już niedługo, 3 maja 2016 roku, słynny podróżnik i znawca w temacie kuchni świata odwiedzi naszą szkołę!
Nie przegap takiej okazji i o godz. 10⁰⁰ przyjdź do amfiteatru szkolnego!
Samorząd uczniowski

Około 28% uczniów otrzymało 1 punkt z możliwych do uzyskania za zadanie 7. Obniżoną punktację otrzymywali ci szóstoklasiści, którzy wprowadzili pamiętały o wszystkich koniecznych informacjach, ale w ich ogłoszeniach brakowało zachęty, oraz ci, którzy pominęli informację o wskazanym w poleceniu organizatorze albo zapominali – jak w przykładzie 3., że należy podać godzinę spotkania.

Przykład 3.

OGŁOSZENIE
Samorząd uczniowski Szkoły Podstawowej im. Kazimierza Mielczaka w Pacanowie zorganizował spotkanie ze słynnym podróżnikiem - Robertem Kuchcikiem, które odbędzie się dnia 8 maja 2014 roku w sali 208 naszej szkoły. Osoby chętne do udziału w nim udziału prosimy o przygotowanie przepisu na swój ulubiony deser. Serdecznie wszystkich zapraszamy!

Około 23% szóstoklasistów nie otrzymało za wykonanie zadania 7. żadnego punktu. Prace niezgodne z poleceniem albo opuszczenia zdarzały się rzadko. Najczęściej 0 punktów przyznawano za wypowiedzi, w których brakowało informacji o miejscu spotkania albo o jego terminie, co czyniło ogłoszenie niefunkcjonalnym – odbiorca nie mógł na nie zareagować, bowiem nie dowiadywał się, gdzie należy przyjść albo kiedy spotkanie się odbędzie. Często w uczniowskich ogłoszeniach brakowało nie jednego, a dwóch czy nawet trzech niezbędnych elementów. Bywało również, i to wcale nierzadko, że uczeń skupiał się niemal wyłącznie na zachęcie, zupełnie zapominając o informacyjnej funkcji ogłoszenia – takie rozwiązanie ilustruje przykład 4.

Przykład 4.

Uwaga!

Drodky uczniowie serdecznie zapraszamy Was na spotkanie ze znakamitym, słynnym podróżnikiem i znaną kuchnią świata. Będziecie mogli uczestniczyć w warsztatach prowadzonych przez tego wybitnego szefa kuchni! Zapraszamy!

Wydawać by się mogło, że napisanie krótkiego tekstu, w formie dobrze uczniom znanej i często w szkole ćwiczonej, będzie łatwe dla wszystkich szóstoklasistów. Tymczasem zredagowanie ogłoszenia spełniającego swoją funkcję użytkową było zadaniem zbyt trudnym dla co trzeciego ucznia.

Nieco wyższy wynik osiągnęli szóstoklasiści za wykonanie zadania 13. – drugiego z zadań sprawdzających umiejętności z obszaru *tworzenie wypowiedzi* – średnio otrzymali za nie 64% punktów możliwych do uzyskania.

W tym zadaniu należało w formie kartki z pamiętnika rozwinąć temat *Warto pomagać innym*. Oceniano pięć niezależnie punktowanych aspektów wypowiedzi. Uczeń mógł otrzymać 3 punkty za spełnienie wymogów opisanych w kryterium dotyczącym treści oraz po 1 punkcie za styl, język, ortografię i interpunkcję – łącznie 7 punktów. Taki maksymalny wynik za zadanie 13. osiągnęło około 12% szóstoklasistów. Około 43% piszących uzyskało 6 lub 5 punktów – to były wyniki otrzymywane najczęściej.

Za treść swojej wypowiedzi szóstoklasista otrzymał średnio 66% punktów możliwych do uzyskania. Oczekiwano, że uczeń z własnej perspektywy rozwinie myśl *Warto pomagać innym*, przywołując odpowiednie sytuacje i przedstawiając swoje przemyślenia na ten temat. Jeśli spełnił te wymagania, a jego wypowiedź była logicznie uporządkowana i bogata treściowo, otrzymywał 3 punkty. Taki maksymalny wynik za spełnienie kryterium dotyczącego treści uzyskał niemal co trzeci szóstoklasista (27%).

Przykład 1.

03.04.2016 r., niedziela

W ostatnich dniach dużo się zdarzyło, ale nie były to złe wydarzenia, a wręcz przeciwnie. Wracając z piątek ze szkoły mijam małego pieska, wyglądał na głodnego. W szkole nie zjadłam kanapki z szynką, więc postanowiłam mu ją oddać. Zwierzę zjadło to z szybkim tempem. Później podszedł do mnie i polizął z ramach podziękowań. Podałam go i ruszyłam do domu. Następnego dnia mama poprosiła mnie, żebym poszła do sklepu po chleb. Zgodziłam się i wyszłam z domu. Wracając natknęłam się na starszą panią, która trzymała dwie duże reklamówki zakupów. Podeszłam i zapytałam, czy mogę pomóc. Pani uśmiechnęła się do mnie i przytuliła. Okazało się, że mieszka niedaleko mojego domu. Po drodze dużo rozmawialiśmy. Na końcu podziękowała mi i poczęstowała ciastem. Wszłam do domu i odłożyłam chleb do chlebaka. Zauważyłam, że mama odkurza, ale widzę po niej, że jest już zmęczona. Zabrałam od niej odkurzacz i zaczęłam sprzątać. Mama uśmiechnęła się do mnie i przytuliła mnie. Po skończonej pracy zajęłam się moim młodszym bratem. Uścisnęłam go, że był szczęśliwy. Przez te dni zrobiłam dużo dobrego i mogę z czystym sercem powiedzieć, że warto pomagać innym. Jestem z siebie dumna i mam nadzieję, że sprawiłam radość tym, którym pomagałam.

W swoich wypowiedziach uczniowie przedstawiali zazwyczaj sytuacje bliskie ich doświadczeniom. Okazywana pomoc dotyczyła najczęściej osób starszych, sąsiadów, domowników, ludzi chorych, bezdomnych, kolegów, koleżanek, małych dzieci czy też zwierząt. Pomagającym był zwykle sam piszący, ale czasami do przemyśleń skłaniała autora pamiętnika pomoc udzielona przez kogoś innego. Zdarzały się też prace opisujące sytuacje niecodzienne i zawierające dojrzałe przemyślenia na temat pomocy drugiemu człowiekowi.

Przykład 2.

Drogi pamiętniku, dzisiaj chciałabym powiedzieć
 o mojej przygodzie, podczas, której nauczyłam
 się, że warto pomagać innym.
 Moja siostra była ciężko chora. Potrzebowała
 przeszczepu, jednak nikt z rodziny nie mógł zostać
 dawcą. Na koniec pojawiła się nadzieja, pewna
 dziewczyna, niewiele starsza ode mnie
 zaoferowała się, że może zostać dawcą
 (miała ~~też~~ taką samą grupę krwi w moja
 siostra). Po pomyślnym przeprowadzeniu operacji
 Hania (moja siostra) wracała do zdrowia. Kiedy
 pojawiła się dziewczyna (dawca) wszyscy byliśmy
 bardzo szczęśliwi, choć obawialiśmy się, że
 dziewczyna się wycofa. Ona jednak nie
 zawiodła naszyci, ~~na~~ nadziei. Dopiero
 teraz po tych wydarzeniach zdaję sobie
 sprawę, jak pięknym był gest dziewczyny. Sprawia,
 że moja siostra miała drugą szansę na życie.
 Ona zrobiła to bezinteresownie, pragnąc
 pomóc innym ludziom mimo, że ~~to~~ wiązało
 się ~~z ryzykiem~~ ~~z ryzykiem~~ to dla niej
 z ryzykiem.

Charakterystycznym elementem bardzo wielu wypowiedzi było uosabianie pamiętnika, traktowanie go jak powiernika skrytych myśli, co ujawniło się poprzez bezpośrednie zwroty do adresata wypowiedzi, np. Kochany pamiętniku! Muszę Ci koniecznie opowiedzieć...; Czasem o swoich uczuciach i przeżyciach mogę porozmawiać tylko z Tobą, drogi Pamiętniczku!

Przedstawiane zdarzenia, towarzyszące im przeżycia i emocje, często wyrażane w sposób ekspresywny, przy pomocy znaków interpunkcyjnych, prowadziły piszących do różnych refleksji. Oto przykłady uczniowskich przemyśleń:

Gdy na ich smutnych twarzach pojawił się uśmiech, zrozumiałam, że warto pomagać innym. Szczególnie dzieciom, które powinny wspominać dzieciństwo jako najlepsze chwile swojego życia.

Czułem się wtedy jak superbohater!!! Tamtego dnia zrozumiałam, że warto pomagać, ponieważ uszczęśliwiających innych, uszczęśliwimy również siebie.

Była taka szczęśliwa! Warto jest pomagać innym, aby zobaczyć uśmiech na twarzy drugiej osoby.

Dlaczego warto? To proste! Ponieważ świat jest wtedy lepszy i dla nas, i dla osoby, której pomagamy.

Życie dało mi bardzo ważną lekcję! Teraz już wiem, że warto pomagać innym. Każdy taki uczynek czyni nas dobrymi ludźmi.

Przekonałam się, że pomagając innym, czujemy się szczęśliwi i spełnieni, poprawia nam się humor, mamy lepsze samopoczucie. Osoby niosące pomoc innym są często bardziej doceniane. Poza tym za pomoc możemy zostać wynagrodzeni. Jednak ja myślę, że to nie jest najważniejsze.

Opisywana przez uczniów pomoc innym była zazwyczaj bezinteresowna, ale zdarzało się też, że wiązała się z jakąś korzyścią – a to „punktami dodatnimi” w szkole za pomoc koledze, a to torbą cukierków od wdzięcznej sąsiadki, a nawet – i to wcale nierzadko – nagrodą pieniężną za jakąś drobną przysługę. Zawsze bezinteresowna była natomiast pomoc niesiona zwierzętom – bezdomnym, porzuconym, głodnym czy rannym.

Przykład 3.

Drogi pamiętniku,.....
 Chciałabym ci dzisiaj opisać.....
 krótką, ale bardzo ciekawą przygodę.
 Dzisiaj rano kiedy szłam do szkoły
 napotkałam na swojej drodze matego
 ślicznego kota, który wpatrywał się
 we mnie swoimi błękitnymi, kocimi
 oczkami. Widać było, że był wystraszony
 i nie zadbały. Bardzo mi się spieszono
 do szkoły, jednak postanowiłam mu
 pomóc. Wzięłam kota na ręce i zab
 rtałam go do mojego domu.....
 kiedy już dotarliśmy na miejsce
 wzięłam miseczkę i nalełam mu wody
 oraz nakarmiłam go kocim jedzeniem
 które kupiłam po drodze.....
 Najedzony kot poszedł do sypialni
 i potoczył się spać. To było naprawdę
 bardzo urocze. Widziałam, że dobrze
 muje się u moim towarzystwie.....
 Postanowiłam więc zatrzymać go u siebie
 a on w zamian za moją pomoc.....
 odwdzięczył się kocim mruczeniem i miśsią.
 Myślę, że naprawdę warto pomagać innym.

Najczęściej za spełnienie kryterium dotyczącego treści były przyznawane 2 punkty – tak zostało ocenionych około 49% wypowiedzi. Były to często prace schematyczne, oparte na podobnym pomysłu – uczeń pomagał starszej osobie (odnieść zakupy do domu, przejść przez ulicę, podnieść po upadku itp.), ta osoba okazywała mu swoją wdzięczność (słowem, uśmiechem, drobnym prezentem), a to przekonywało go, że warto pomagać innym.

Przykład 4.

~~W~~ Pomocnikowi dziś wydarzyła się niezwykła przygoda.
 Gdy wstałem poszedłem do szkoły
 nagle usłyszałem wołanie o pomoc. Musiałem
 wybrać czy iść do szkoły czy pomóc.
 Wybrałem pomoc. Gdy byłem już na
 miejscu jakaś starsza pani leżała w
 rowie. Wyciągnąłem ją i odprowadziłem ją
 do domu starsza pani powiedziała że są
 jeszcze dobrej ludzkie na świecie i dala
 mi słodycze. Bardzo się ucieszyłem i
 poszedłem spowrotem do szkoły.
 Warto pomagać innym nawet za dobre
 słowo.

Prawie 20% uczniów otrzymało za spełnienie kryterium dotyczącego treści 1 punkt – zazwyczaj przedstawiali oni tylko w zarysie sytuację związaną z pomocą komuś albo ich wypowiedzi zawierały jedynie ogólne spostrzeżenia na temat pomagania.

Przykład 5.

18.02.16r.

Warto pomagać innym.
 Pomaganie to nie jest tylko dobra
 uczynki dla ludzi dokoła nas.
 Dobra miła i pomocny gest, który przekazu-
 jemy innym ludziom, jest między innymi
 satysfakcją dla nas. Dzięki temu pomagamy
 więcej, aby w naszych sercach były
 głowach były dobre myśli, a serce
 było czyste.
 Staram się pomagać jak najwięcej,
 szczególnie tym, ~~którzy~~ którzy tego potrzebują.

Wymagań opisanych w kryterium treści nie spełniło prawie 5% uczniów – albo skupiali się tylko na temacie, pisząc o pomaganiu w zupełnie innej niż pamiętnik formie (np. opowiadania z narracją w 3. osobie, bezosobowe odezwy, apele w sprawie pomocy innym), albo zauważali w poleceniu tylko *kartkę z pamiętnika* i tworzyli wypowiedź w tej formie, ale na zupełnie inny temat (np. o wyprawie do wesołego miasteczka, o urodzinowym przyjęciu, szkolnej wycieczce).

Większość szóstoklasistów (91%) spełniła wymagania wymienione w kryterium II – można było uznać, że styl ich wypowiedzi jest konsekwentny i dostosowany do formy pamiętnika. Znacznie trudniejsze było dla uczniów spełnienie wymogów poprawnościowych. Za poprawność językową swoich wypowiedzi otrzymali 64% punktów możliwych do uzyskania, za poprawność ortograficzną – 53% punktów, a za poprawność interpunkcyjną tylko 43% punktów. Rzadko zdarzały się prace zupełnie poprawne pod względem językowym i zapisu. W wielu występowały liczne uchybienia.

Uczniom wyraźnie brakowało właściwych słów i umiejętności językowych do wyrażenia swoich myśli. W ich wypowiedziach raziło powtarzanie tych samych myśli i struktur składniowych, nadużywanie zaimków. Niemal co trzeci szóstoklasista (36%) popełnił 5 lub więcej błędów językowych – leksykalnych, fleksyjnych czy składniowych. Oto najbardziej typowe przykłady uczniowskiej nieporadności językowej: *Należy zobaczyć na nią jak na człowieka; W szpitalu zrobili mu transmisję krwi; Trzeba było użyć pierwszej pomocy; Nikt cię za to nie ukara; Wziełem od niego ciężkie torby i poszłem z nimi do jego domu.; Jak tacy ludzie umią przejść obojętnie obok takich ludzi?; Okazało się że pies kogoś zaatakował psa sąsiada a mój tata próbował ich rozdzielić; Byłam wtedy w sklepie w którym robiłam zakupy i była tam starsza pani która była smutna.*

Wielu szóstoklasistów miało problemy z wyznaczaniem granicy zdania. Ich wypowiedzi to swoisty „potok składniowy”, np.:

Drogi pamiętniku chce napisać że warto pomagać innym to zaczynam wracałam dzisiaj i widziałam pana któremu jest zimno a wczoraj widziałam pana który grzebał w śmietniku zrobiło mi się ich żal i pomyślałam jakim człowiekiem trzeba być żeby mu nie pomóc powiedziałam mamie co widziałam wczoraj i dzisiaj mama mi powiedziała że spróbujemy mu pomóc bardzo się ucieszyłam [...]

Prawie 47% szóstoklasistów nie otrzymało punktu za spełnienie wymogów dotyczących ortografii, czyli niemal w co drugiej pracy pojawiły się więcej niż dwa błędy ortograficzne. Najczęściej dotyczyły one pisowni wyrazów z samogłoskami nosowymi *ę* i *ą*, np. *widze, sądze, kobiete, nagrode, wzięłem, zdjoł, starszom paniom* oraz połączeniami głosek *om, on, em, en*, np. *zwierzętą, ludzią, kątakt, umię, wybrałę*, a także wyrazów z *rz* i *ż*, np. *żecz, kożyść, rzeby, zauwarzyłem, ujzałem*, oraz z *ó* i *u*, np. *bul, pomuc, wrucił, mósiał*. Niepokoi fakt, że uczniowie popełniali błędy w pisowni wyrazów bardzo często używanych i nie potrafili zastosować w praktyce podstawowych zasad ortograficznych, nawet tych, których uczyli się w szkole od pierwszej klasy.

Ponad połowa uczniów (57%) nie spełniła wymagań opisanych w kryterium dotyczącym interpunkcji. Najczęstszym błędem był brak przecinka, oddzielającego zdania składowe w zdaniu złożonym. Wiele błędów miało związek z brakiem umiejętności wyznaczania granicy zdania. Często brakowało przecinków między wyrazami użytymi w celu wyliczenia lub przecinek był stawiany mechanicznie, w niewłaściwym miejscu. Oto kilka przykładów typowych błędów interpunkcyjnych:

Dałam mu wodekromke chleba chusteczki. Jestem dumna że potrafiłam jej, to wszystko powiedzieć.

Mama będzie ze mnie dumna że pomogłem babci więc może mnie nawet za to wynagrodzi.

Kiedy będzie szła jakaś pani i widzisz że niesie ciężkie reklamówki podejdź i pomóż także pomagaj innym gdy widzisz że mają problem wtedy będziesz miała dobry uczynek.

Uczniowie, którzy nie potrafili poprawnie użyć przecinka czy kropki, prawdopodobnie nie rozumieli składni budowanych przez siebie zdań, dlatego tak ważne w praktyce szkolnej jest ściśle powiązanie kształcenia umiejętności poprawnego stosowania reguł interpunkcji z kształceniem językowym.

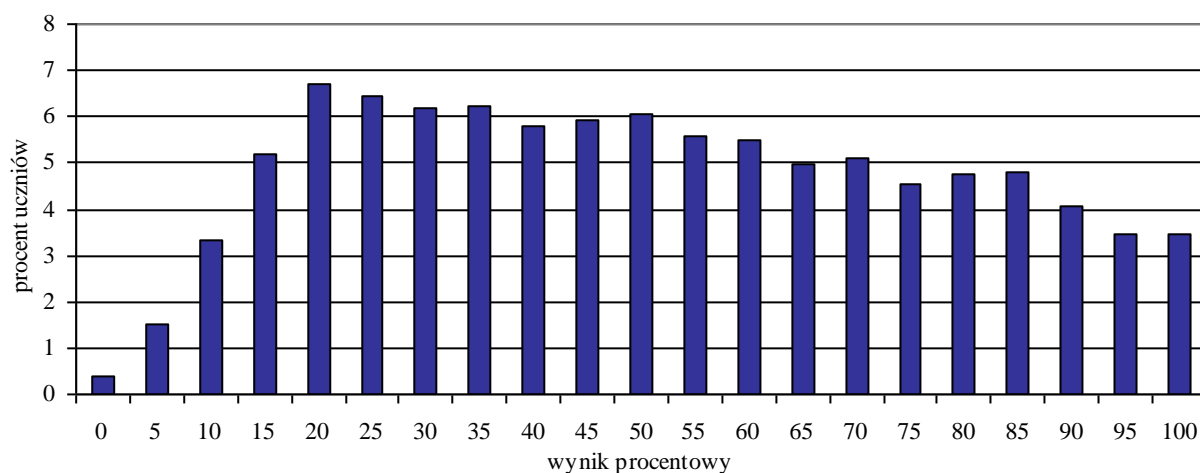
Podsumowując – poziom językowy wypowiedzi, podobnie jak w latach poprzednich, był bardzo zróżnicowany. Byli wprawdzie uczniowie, którzy posługiwali się językiem bardzo sprawnie, nierzadko z literackim zacięciem, ale dla wielu sformułowanie jednego poprawnego zdania stanowiło nie lada wyzwanie.

Wnioski i rekomendacje

- Szóstoklasiści dobrze odpowiadali na pytania dotyczące odbioru tekstu popularnonaukowego i bez trudu potrafili wyszukać w nim informacje, szczególnie te podane wprost. Mieli jednak problemy z wykonaniem zadań wymagających przetworzenia informacji. Zaradzić temu mogą systematyczne ćwiczenia w uważnym i krytycznym czytaniu, prowadzące nie tylko do zrozumienia wszystkich informacji, ale również do zauważenia logicznych powiązań między nimi, co ułatwi uczniom późniejsze wnioskowanie czy uogólnianie.
- Podobne problemy mieli uczniowie z odczytaniem tekstu literackiego. Dobrze radzili sobie z jego analizą i odbiorem na poziomie dosłownym, znacznie trudniejsze były dla nich operacje bardziej złożone – interpretacja znaczeń przenośnych i uogólnianie. W pracy z tekstem literackim warto zwrócić szczególną uwagę na doskonalenie umiejętności odczytywania znaczeń niewypowiedzianych wprost i sensu całego utworu.
- Z analizy wyników uzyskanych za pisemne wypowiedzi uczniów można wnioskować, że szóstoklasiści dobrze radzili sobie z pisaniem na określony temat, w określonym celu i formie. Poziom ich wypowiedzi był jednak bardzo zróżnicowany. Ciągłego doskonalenia wymaga sprawność językowa uczniów, szczególnie w wyrażaniu myśli i uczuć, ale również innych zamierzonych treści. Warto jak najczęściej wykorzystywać różne sytuacje komunikacyjne z życia szkolnego do praktycznych ćwiczeń w mówieniu i pisaniu oraz jak najczęściej stwarzać sytuacje zachęcające uczniów do wyrażania się na różne tematy.
- Uczniowie nadal mieli trudności z opanowaniem i stosowaniem zasad poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej. Wskazuje to na potrzebę poszukiwania skutecznych metod uczenia ortografii i konieczność wiązania nauki interpunkcji z kształceniem językowym (składnią).

Matematyka

Wyniki uczniów

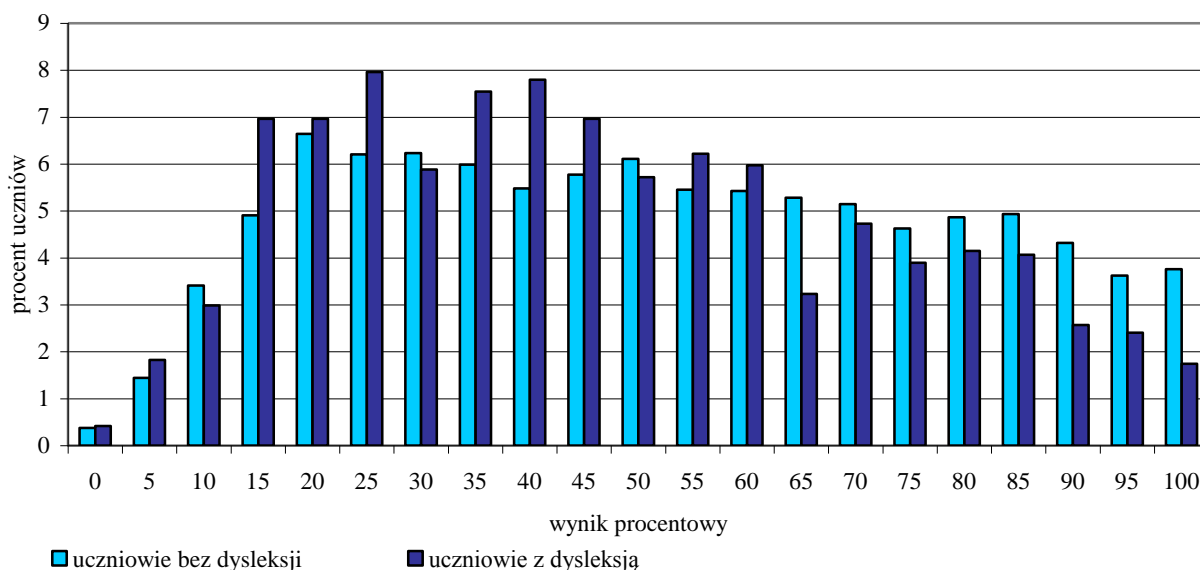

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów

Tabela 17. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
8 359	0	100	50	20	51	26

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

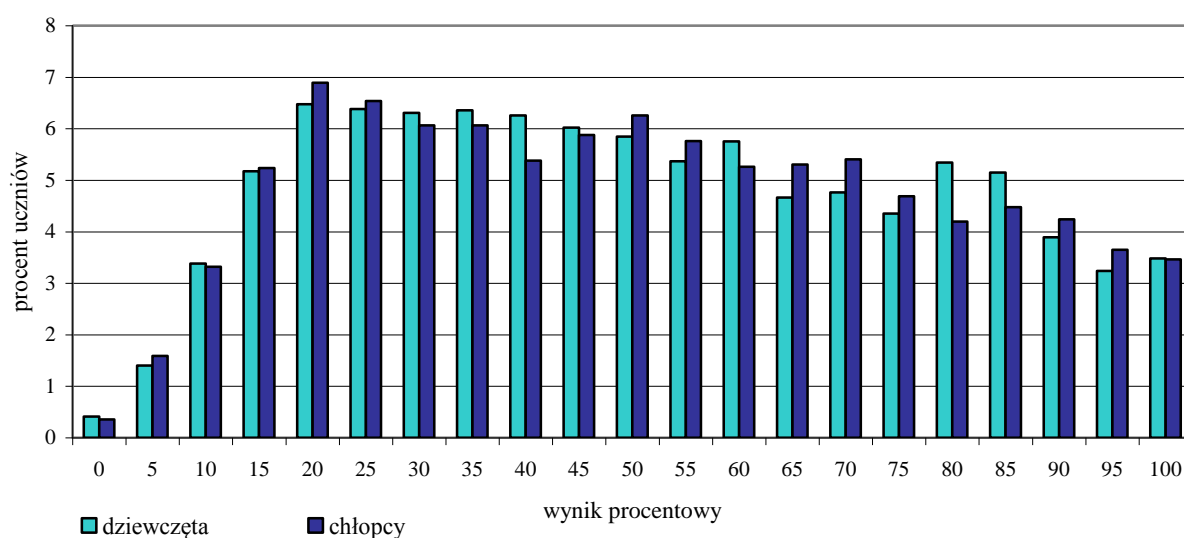

Wykres 9. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 18. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	7 153	0	100	50	20	52	27
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 206	0	100	45	25	47	25

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 10. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 19. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	4 138	0	100	50	20	51	26
Chłopcy	4 221	0	100	50	20	51	26

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 20. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	2 483	0	100	45	25	48	26
Miasto do 20 tys. mieszkańców	2 739	0	100	45	20	48	26
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 145	0	100	50	35	53	26
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	1 992	0	100	60	60	58	26

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 21. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	8 034	0	100	50	20	51	26
Szkoła niepubliczna	325	0	100	65	85	61	27

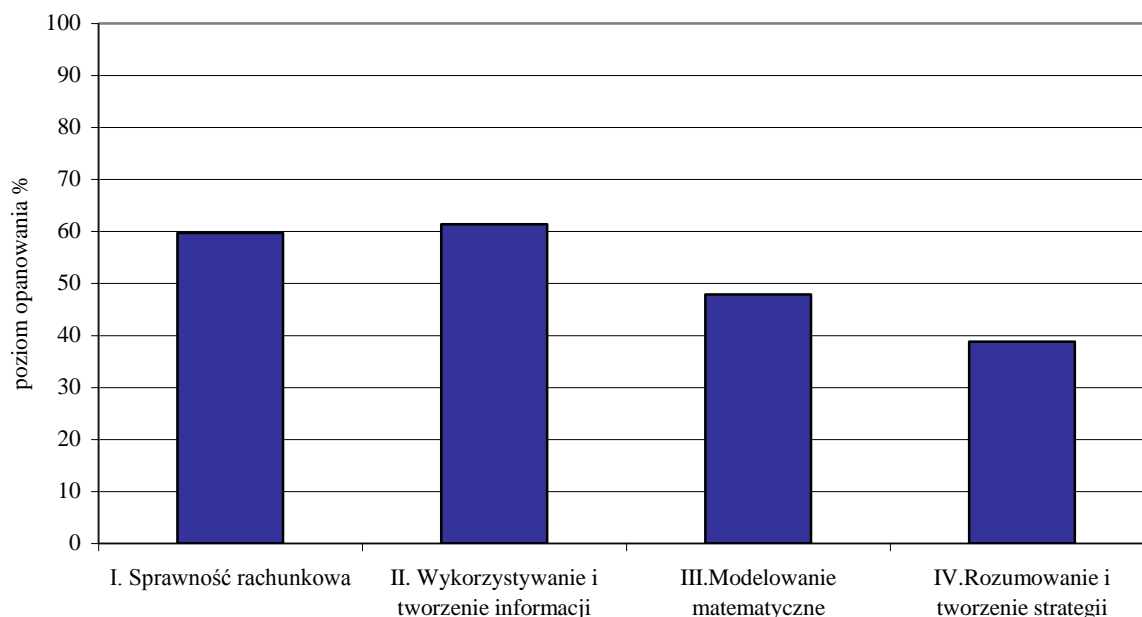
Poziom wykonania zadań

Tabela 22. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
14.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	13. Elementy statystyki opisowej. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione w [...] diagramach [...].	43
15.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	13. Elementy statystyki opisowej. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione w [...] diagramach [...].	55
16.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 3) wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach.	79
17.	III. Modelowanie matematyczne.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 3) wykonuje nieskomplikowane rachunki, w których występują jednocześnie ułamki zwykłe i dziesiętne.	61

18.	I. Sprawność rachunkowa.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 2) [...] dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach), pisemnie [...].	57
19.	I. Sprawność rachunkowa.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 10) oblicza [...] sześciany liczb naturalnych. 5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 6) oblicza kwadraty [...] ułamków zwykłych [...].	63
20.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody.	50
21.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	3. Liczby całkowite. Uczeń: 5) wykonuje proste rachunki pamięciowe na liczbach całkowitych.	78
22.	III. Modelowanie matematyczne.	6. Elementy algebry. Uczeń: 2) stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi i zapisuje proste wyrażenie algebraiczne na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym. 2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 6) porównuje różnicowo i ilorazowo liczby naturalne.	64
23.	III. Modelowanie matematyczne.	11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 2) oblicza pola: [...] prostokąta, [...] trójkąta [...] przedstawionych na rysunku [...].	41
24.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	9. Wielokąty, koła, okręgi. Uczeń: 1) rozpoznaje i nazywa trójkąty ostrokątne, prostokątne, [...] równoboczne [...]; 3) stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta; 5) zna najważniejsze własności [...] trapezu.	38
25.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość [...] prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi. 14. Zadania tekstowe. Uczeń: 4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosuje własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania.	36
26.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki [...] oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody. 12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 2) w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 50%, 10%, 20%.	59
27.	III. Modelowanie matematyczne.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 1) czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe; 3) dostrzega zależności między podanymi informacjami; 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki [...] oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody.	37

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 11. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Podczas tegorocznego sprawdzianu szóstoklasiści mieli do rozwiązania czternaście zadań z matematyki, wśród których było jedenaście zamkniętych i trzy otwarte. Za wykonanie zadań zamkniętych mogli otrzymać maksymalnie 11 punktów, natomiast za otwarte – łącznie 9 punktów. Poziom wykonania zadań zamkniętych był równy 57%, a zadań otwartych – 44%. Poprzez zadania badano opanowanie umiejętności z zakresu wszystkich czterech wymagań ogólnych podstawy programowej z matematyki dla II etapu edukacyjnego: *sprawności rachunkowej, wykorzystania i tworzenia informacji, modelowania matematycznego oraz rozumowania i tworzenia strategii*.

Sprawność rachunkowa szóstoklasistów była sprawdzana w dwóch zadaniach zamkniętych. Uczniowie otrzymali za tę umiejętność średnio 60% punktów możliwych do uzyskania. Wśród zadań, w których badano *wykorzystanie i tworzenie informacji*, były cztery zadania zamknięte oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi. Opanowano je na poziomie 61% – najwyższym spośród czterech wymagań ogólnych. *Modelowanie matematyczne*, opanowane na poziomie 48%, było badane trzema zadaniami zamkniętymi oraz jednym otwartym krótkiej odpowiedzi. Na najniższym poziomie (39%) szóstoklasiści opanowali umiejętności z zakresu *rozumowania i tworzenia strategii*. Te umiejętności były badane poprzez dwa zadania zamknięte oraz jedno otwarte rozszerzonej odpowiedzi.

Spośród zadań zamkniętych najłatwiejsze dla piszących okazało się zadanie 16. (poziom wykonania 79%). Szóstoklasiści mieli wykazać się umiejętnością wykonywania prostych obliczeń zegarowych. Większość zdających poprawnie zamieniło 1 godzinę i 15 minut na 75 minut, a następnie podzieliło tę wartość przez 30, otrzymując wynik 2,5 minuty. Około 9% zdających wybrało odpowiedź 2 minuty. Można przypuszczać, że w obliczeniach uwzględnili oni tylko jedną godzinę.

Nieznacznie trudniejsze było zadanie 21. (poziom wykonania 78%). Udzielenie poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu wymagało uważnego przeczytania jego treści i wykonania prostych rachunków pamięciowych na liczbach całkowitych. Jednak około 14% uczniów błędnie

zinterpretowało spadek temperatury i wskazało odpowiedź 3°C jako poprawną. Zarówno w zadaniu 16., jak i w 21. badano *wykorzystanie i tworzenie informacji*.

Sześć zadań zamkniętych zostało wykonanych na poziomie od 50% do 70%. Są to zadania: 15., 17., 18., 19., 20. i 22. Najłatwiejsze z tej grupy było zadanie 22. (poziom wykonania 64%), za pomocą którego badano *modelowanie matematyczne*. W celu jego rozwiązania szóstoklasista musiał zastosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi i zapisać proste wyrażenie algebraiczne na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym. Wybór poprawnej odpowiedzi na dwa postawione w zadaniu pytania wymagał od uczniów umiejętności porównywania różnicowego i ilorazowego. Około 12% szóstoklasistów udzieliło dwóch błędnych odpowiedzi.

Poprzez dwa zadania z tej grupy: 18. i 19. badano *sprawność rachunkową*. W zadaniu 19. (poziom wykonania 63%) uczniowie mieli obliczyć różnicę sześciąt liczb naturalnych oraz kwadrat ułamka zwykłego. Około 12% piszących błędnie wyznaczyło wartości obu wyrażeń, ponieważ zamiast potęgowania wykonało mnożenie podstawy potęgi przez jej wykładnik. Około 18% szóstoklasistów potrafiło obliczyć sześciany liczb naturalnych, ale błędnie obliczyło kwadrat ułamka zwykłego.

Trudniejsze dla uczniów było zadanie 18. (poziom wykonania 57%), w którym sprawdzano w pierwszym zdaniu umiejętność dzielenia ułamka dziesiętnego przez liczbę naturalną, a w drugim zdaniu umiejętność dzielenia przez siebie ułamków dziesiętnych. Co piąty uczeń poprawnie podzielił ułamek przez liczbę naturalną, natomiast błędnie obliczył iloraz ułamków dziesiętnych, a ponad 15% szóstoklasistów błędnie podzieliło ułamek przez liczbę naturalną, natomiast poprawnie obliczyło iloraz ułamków dziesiętnych.

W zadaniu 17. (poziom wykonania 61%) odnoszącym się do *modelowania matematycznego* piszący mieli wybrać odpowiedni model, pozwalający rozwiązać problem przedstawiony w zadaniu, a następnie wykonać rachunki na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Około 40% uczniów wybrało niewłaściwy model rozwiązania zadania lub błędnie wykonało działania na ułamkach.

Dwa zadania 15. i 20. okazały się najtrudniejszymi w tej grupie zadań. W zadaniu 15. (poziom wykonania 55%) badano *wykorzystanie i tworzenie informacji*. Rozwiązanie zadania wymagało odczytania i zinterpretowania danych przedstawionych na diagramie. Zadanie 20. (poziom wykonania 50%) było zadaniem poruszającym zagadnienia z geometrii i odnosiło się do wymagania ogólnego *rozumowanie i tworzenie strategii*. Treść tego zadania była przedstawiona w postaci opisu słownego uzupełnionego rysunkami. Uczniowie musieli na podstawie informacji dotyczących trójkąta równobocznego i sześciokąta foremnego wyznaczyć pole wskazanego trójkąta.

Spośród wszystkich zadań zamkniętych do najtrudniejszych należy zaliczyć: 14., 23. i 24. Każde z nich odnosiło się do innego wymagania ogólnego. W zadaniu 14. badano *wykorzystanie i tworzenie informacji*. Uczniowie musieli odpowiedzieć na pytanie: „Ilu chłopców wykonało co najmniej 3 celne rzuty?”. Informacje potrzebne do udzielenia odpowiedzi były przedstawione na diagramie słupkowym. Z analizy odpowiedzi uczniowskich wynika, że duża grupa szóstoklasistów nieuważnie przeczytała treść zadania, co potwierdza fakt, że co trzeci uczeń odpowiedział na pytanie ile dziewcząt (zamiast chłopców) wykonało dokładnie trzy rzuty, nie uwzględniając sformułowania „co najmniej”. W zadaniu 23. badano *modelowanie matematyczne*. Należało w nim obliczyć pole wielokąta, którego rysunek został przedstawiony na kwadratowej siatce. Strategie rozwiązań tego zadania mogły być różne, gdyż figurę przedstawioną na rysunku można było podzielić na znane wielokąty. Uczniowie mogli także oszacować pole figury, rysując na siatce kwadraty jednostkowe. Pomimo tego, że ścieżek prowadzących do rozwiązania zadania było wiele, mniej niż połowa szóstoklasistów poradziła sobie z tym problemem.

Najtrudniejsze spośród zadań zamkniętych było zadanie 24. (poziom wykonania 38%). Odnosiło się ono do wymagania ogólnego *rozumowanie i tworzenie strategii*. Zadanie uzupełnione było rysunkiem trapezu prostokątnego, który za pomocą krótszej przekątnej został podzielony na dwa

trójkąty: równoboczny i prostokątny. Zadaniem tym badano umiejętność rozpoznawania trójkątów, a także znajomość własności trójkątów i trapezów. Z analizy udzielonych odpowiedzi wynika, że duża grupa uczniów nie zna własności figur, o których jest mowa w zadaniu.

Szóstoklasiści mieli do rozwiązania trzy zadania otwarte. W każdym z nich sprawdzano umiejętności odnoszące się do innego wymagania ogólnego. Najłatwiejszym okazało się zadanie 26. (poziom wykonania 59%), w którym sprawdzano *wykorzystanie i tworzenie informacji*. Treść zadania była osadzona w kontekście praktycznym. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, uczniowie musieli wykorzystać wiadomości i umiejętności z arytmetyki. W zadaniu tym sprawdzano również umiejętność, której opanowanie jest bardzo potrzebne nie tylko w dalszej edukacji matematycznej, ale także w życiu codziennym – obliczanie procentu danej wielkości. Podczas rozwiązywania tego zadania uczniowie musieli zmierzyć się z dwoma problemami: wyznaczyć liczbę dziewcząt w 30-osobowej klasie, w której co trzeci uczeń jest chłopcem oraz obliczyć, ile dziewcząt nie ma rodzeństwa, jeżeli stanowią one 20% wszystkich dziewcząt tej klasy. W tym zadaniu wszystkie działania można było wykonać w zbiorze liczb naturalnych, zatem błędy rachunkowe pojawiały się rzadko. Co piąty szóstoklasista poradził sobie z rozwiązaniem tylko jednego z dwóch problemów postawionych w zadaniu, a co czwarty nie poradził sobie albo nie podjął próby rozwiązania żadnego z nich. Realizacja około połowy poprawnych rozwiązań zadania 26. wyglądała podobnie jak w przykładzie 1.

Przykład 1.

$100\% \rightarrow 30$
 $30 : 3 = 10$
 Dziewczęt jest $30 - 10 = 20$
 $100\% \rightarrow 20$ $50\% \rightarrow 10$
 $20\% \rightarrow 4$ $25\% \rightarrow 5$
 Odpowiedź: ... W klasie... 4 dziewczyny nie mają rodzeństwa.

Większość szóstoklasistów, interpretując sformułowanie „co trzeci uczeń z tej klasy to chłopiec” zapisywała działanie $30 : 3$ lub rzadziej $\frac{1}{3} \cdot 30$. Niektórzy zdający z tą częścią rozwiązania radzili sobie w inny sposób, np. wypisując kolejno numery uczniów (Przykład 2.) lub przedstawiając tę sytuację graficznie (Przykład 3.).

Przykład 2.

30 uczniów			20 to dziewczyny	
1 chł	11	20		
2	12	21		
3	13 chł	22 chł	100% chł — 20	
4 chł	14	23		
5	15	24	10% — 2	
6	16 chł	25 chł		
7 chł	17	26	20% — 4	
8	18	27		
9	19 chł	28 chł		
10 chł		29		
		30		

Odpowiedź: 4 dziewczynki nie mają rokowania.

Przykład 3.

000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	$20\% = \frac{1}{5}$
$\text{Chłopcy} = 10$ $\text{Dziewczyny} = 20$	$20 \cdot \frac{1}{5} = 4$
Odpowiedź: 4 dziewczyny... z klasy... Jania... nie... mają... rokowania...	

Uczniowie, którzy podczas rozwiązywania zadania stosowali poprawne metody, rzadko popełniali błędy rachunkowe. Niektórzy szóstoklasiści podczas wyznaczania liczby chłopców, błędnie interpretowali ułamek $\frac{1}{3}$ jako 0,3. Skutkowało to otrzymaniem wyniku, w którym liczba dziewcząt była niecałkowita (Przykład 4).

Przykład 4.

klasa Janka = 30 uczniów 20% dziewcząt nie ma rodzeństwa.
 $30 \cdot 0,3 = 9$
 klasa Janka = 9 chłopców.
 $30 - 9 = 21$ dziewczynek.
 $21 \cdot 0,2 = 4,2$
 $20\% = 0,2$
 $4,2 \approx 4$
 Odpowiedź: 4 dziewczyny z klasy Janka nie mają rodzeństwa.

Częściej jednak uczniowie popełniali błędy rachunkowe przy wyznaczaniu 20% liczby 20 (Przykład 5.).

Przykład 5.

$30 : 3 = 10$ chłopców
 20 dziewczynki 20%
 $100\% = 20$
 $50\% = 10$
 $10\% = 2,5$
 $20\% = 5$ uczniów
 powinno być 2
 Odpowiedź: 71 klasy Janka 5 dziewczyn nie ma rodzeństwa.

Niektórzy uczniowie obliczali 20% liczby 20, ale błędnie interpretowali wynik tego działania – jako liczbę dziewcząt, które mają rodzeństwo (Przykład 6.).

Przykład 6.

$30 : 3 = 10$ - liczba chłopców ~~30~~
 $30 - 10 = 20$ - liczba dziewczyn
 $\frac{20 \cdot 20}{100} = 4$ $20 - 4 = 16$
 mają rodzeństwo nie mają rodzeństwa
 powinno być nie mają rodzeństwa
 Odpowiedź: 16 dziewczyn nie ma rodzeństwa.

Dla tegorocznych szóstoklasistów trudne było zadanie 27. (poziom wykonania 37%), poprzez które sprawdzano umiejętności *modelowania matematycznego*. Zadanie to było osadzone w kontekście praktycznym. Część danych do zadania zamieszczono w tabeli (fragment cennika). Uczniowie musieli powiązać informacje tekstowe z wielkościami zawartymi w tabeli, a następnie zastosować poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i wykorzystać nabyte umiejętności rachunkowe (Przykłady 7. i 8.).

Przykład 7.

Zosia	
1 kg	→ 32 zł
0,5 kg	→ 16 zł
Ala	
20 zł	→ 1 kg
10 zł	→ 0,5 kg
5 zł	→ 0,25 kg
4 zł	→ 0,20 kg
3 zł	→ 0,15 kg
16 zł	→ 0,80 kg
2 zł	→ 0,10 kg
1 zł	→ 0,05 kg

Odpowiedź: Masa rodzynek kupionych przez Alę to 0,8

Przykład 8.

Zosia	0,5 kg	/	16 zł
0,5 kg	=	10 zł	0,1 = ? 0,1 = 2 zł
2 zł	·	8	= 16 zł

Odpowiedź: Masa rodzynek kupionych przez Alę to 0,8 kg

Śśród uczniów, którzy podjęli próbę rozwiązania tego zadania, ponad 90% poprawnie wyznaczyło koszt 0,5 kg suszonych śliwek. Dużym problemem natomiast było znalezienie sposobu obliczenia, ile rodzynek o podanej cenie jednostkowej można kupić za tę samą kwotę, którą wydano na zakup 0,5 kg śliwek. Niektórzy szóstoklasiści po wyznaczeniu kosztu 0,5 kg śliwek, zapisywali stosunek tej wartości do ceny 1 kg rodzynek, czyli obliczali, jakim ułamkiem jednej liczby jest druga liczba (Przykład 9.).

Przykład 9.

$$\begin{aligned} \text{Zosia} &= 32 \text{ zł} : 2 = 16 \text{ zł} \\ \text{Ala} &= \frac{16 \text{ zł}}{20 \text{ zł}} = \frac{80}{100} = 80 \text{ dag} = 0,8 \text{ kg} \end{aligned}$$

Odpowiedź: Ala kupiła 0,8 kg rodzynek, czyli 80 dag.

Część szóstoklasistów, którzy przedstawili poprawny sposób rozwiązania zadania 27., popełniła błąd rachunkowy podczas obliczania masy rodzynek (Przykłady 10. i 11.).

Przykład 10.

Z:

1 kg śliwek - 32,00 zł
 0,5 kg śliwek - 16 zł

A:

1 kg rodzynek - 20 zł
 0,5 kg rodzynek - 10 zł
 0,25 kg - 5 zł

0,10 kg - 2,5 zł
 0,05 kg - 1,25 zł

powinno być 2

$0,5 \text{ kg} + 0,25 \text{ kg} = 0,75 \text{ kg}$

Odpowiedź: Ala kupiła 75 dag rodzynek

Przykład 11.

$32 \text{ zł} : 2 = 16 \text{ zł}$ $20 \text{ zł} : 2 = 10 \text{ zł}$
 $2 \text{ zł} = 0,1 \text{ kg}$ $0,1 \text{ kg} \cdot 3 \text{ zł} = 0,3 \text{ kg}$

$0,5 \text{ kg} + 0,3 \text{ kg} = 0,9 \text{ kg}$ powinno być 0,8 kg

Odpowiedź: Rodzynki kupione przez Alę miały masę 0,9 kg

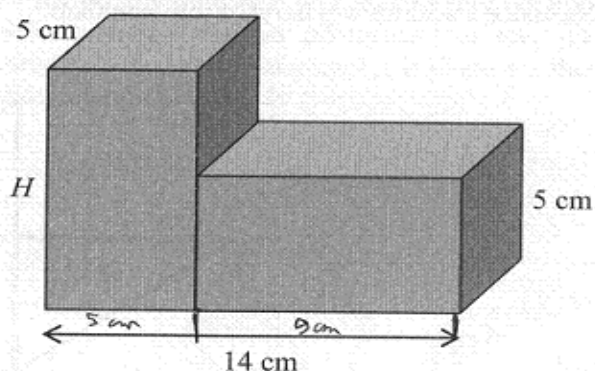
Najtrudniejszym zadaniem matematycznym dla piszących było zadanie 25. (poziom wykonania 36%). W zadaniu tym badano rozumowanie i tworzenie strategii oraz sprawdzano opanowanie umiejętności z geometrii przestrzennej. Przystępując do rozwiązania zadania, uczniowie musieli przeanalizować rysunek i zauważyć, że każdy z dwóch prostopadłościanów, wchodzących w skład bryły, ma w podstawie kwadrat o boku długości 5 cm. Następnie należało wykorzystać ten fakt i inne dane przedstawione na rysunku w celu wyznaczenia wysokości. Podczas obliczania objętości bryły wskazanej na rysunku, uczniowie mogli stosować różne, wygodne dla siebie strategie. Najczęściej dzielili daną bryłę na dwa jednakowe prostopadłościany (Przykłady 12., 13.).

Przykład 12.

Z dwóch jednakowych prostopadłościanów zbudowano bryłę taką, jak przedstawiono na rysunku.

Oblicz wysokość H prostopadłościanu i objętość bryły przedstawionej na rysunku.

Zapisz wszystkie obliczenia.

$$\text{Objętość (jednego)} = P_p \cdot h = 5 \cdot 5 \cdot 9 = 25 \cdot 9 = 225 \text{ cm}^3$$

$$\text{Objętość (całej bryły)} = 225 \text{ cm}^3 \cdot 2 = 450 \text{ cm}^3$$

Odpowiedź: H to 9 cm, a objętość to 450 cm^3 .

Przykład 13.

Prostopadłościany są RÓWNE

1. H

2. 5 cm , x , 14 cm

3. H , x , 14 cm

4. $H = x$
 $H = 9 \text{ cm}$

$14 - 5 = 9 \text{ cm}$

$V = 5 \cdot 5 \cdot 9 = 225 \text{ cm}^3$

Odpowiedź: ...Objętość... przedstawionej... bryły... równa... 450 cm^3 ...

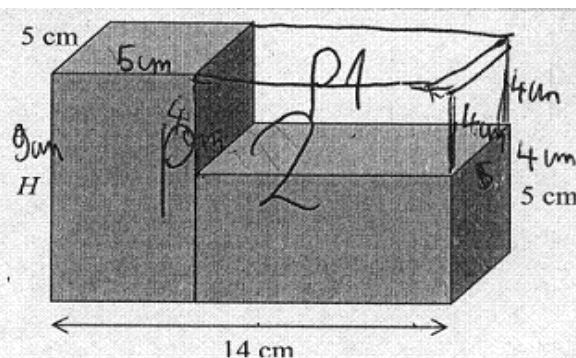
Czasami uczniowie dopełniali daną bryłę do większego prostopadłościanu, a następnie obliczali jej objętość jako różnicę objętości prostopadłościanu o wymiarach 14 cm, 5 cm i 9 cm i prostopadłościanu o krawędziach długości 9 cm, 5 cm i 4 cm (Przykład 14.).

Przykład 14.

Z dwóch jednakowych prostopadłościanów zbudowano bryłę taką, jak przedstawiono na rysunku.

Oblicz wysokość H prostopadłościanu i objętość bryły przedstawionej na rysunku.

Zapisz wszystkie obliczenia.

$$V = a \cdot b \cdot c$$

$$V = 9 \cdot 5 \cdot 4 = 180 \text{ cm}^3$$

$$V = 14 \cdot 5 \cdot 9 = 630 \text{ cm}^3$$

$$V = 630 \text{ cm}^3 - 180 \text{ cm}^3 = 450 \text{ cm}^3$$

Odpowiedź: Ta figura ma 9 cm wysokości i 450 cm³ objętości

Niektórzy uczniowie stosowali jeszcze inną strategię rozwiązania zadania – składali oba prostopadłościany inaczej niż na rysunku w zadaniu i obliczali objętość prostopadłościanu o wymiarach: 5 cm, 10 cm i 9 cm (Przykład 15.).

Przykład 15.

$H = ?$
 $a = 5 \text{ cm}$
 $b = 5 \text{ cm}$
 $P_p = a \cdot b$
 $P_p = 10 \cdot 5$
 $P_p = 50$
 $V = P_p \cdot H$

$P_p = 50$
 $V = P_p \cdot H$
 $H = 14 - 5 = 9$
 $V = 50 \cdot 9$

Wysokość prostopadłościanu wynosi 9 cm, a objętość 450 cm³
 Wysokość prostopadłościanu wynosi 9 cm a objętość

Odpowiedź: ...

W zadaniu 27. niewielu uczniów, którzy przedstawili poprawny sposób obliczenia objętości bryły, popełniło błędy rachunkowe. Były to najczęściej błędy w mnożeniu liczb (Przykład 16.).

Przykład 16.

Wysokość tej bryłki to 9 cm.

$$V = 5 \text{ cm} \cdot 5 \text{ cm} \cdot 9 \text{ cm} = 25 \text{ cm}^2 \cdot 9 \text{ cm} = 220 \text{ cm}^3$$

$$220 \text{ cm}^3 \cdot 2 = 440 \text{ cm}^3$$

powinno być 225

Odpowiedź: ...Wysokość bryłki to 9 cm, a ~~jej~~ objętość tej bryłki jest przedstawiona na rysunku to ~~440~~ 440 cm³.

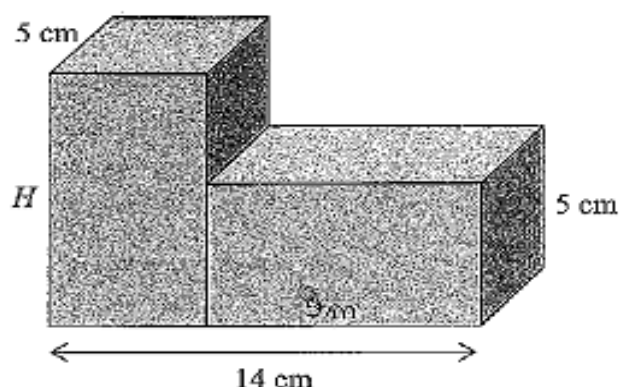
Najczęstszym problemem pojawiającym się w pracach była błędna interpretacja danych przedstawionych na rysunku i nieuwzględnienie informacji, że bryła jest zbudowana z jednakowych prostopadłościów (Przykład 17.).

Przykład 17.

Z dwóch jednakowych prostopadłościów zbudowano bryłę taką, jak przedstawiono na rysunku.

Oblicz wysokość H prostopadłości i objętość bryły przedstawionej na rysunku.

Zapisz wszystkie obliczenia.

$5 \cdot 9 = 45$ - pole powierzchni bocznej - H	Wstaw
$V = a \cdot b \cdot c$	$V = P_b \cdot H$
$V = 9 \cdot 5 \cdot 5 = 45 \cdot 5 = 225 \text{ cm}^3$	$P_b = 5 \cdot 5 = 25 \text{ cm}^2$
$14 - 5 = 9$ - podstawa	$V = 25 \cdot 10 = 250 \text{ cm}^3$
	$V_b = 250 + 225 = 475 \text{ cm}^3$

Odpowiedź: ...Wysokość H wynosi 10 cm, a objętość całej bryły wynosi 475 cm³.

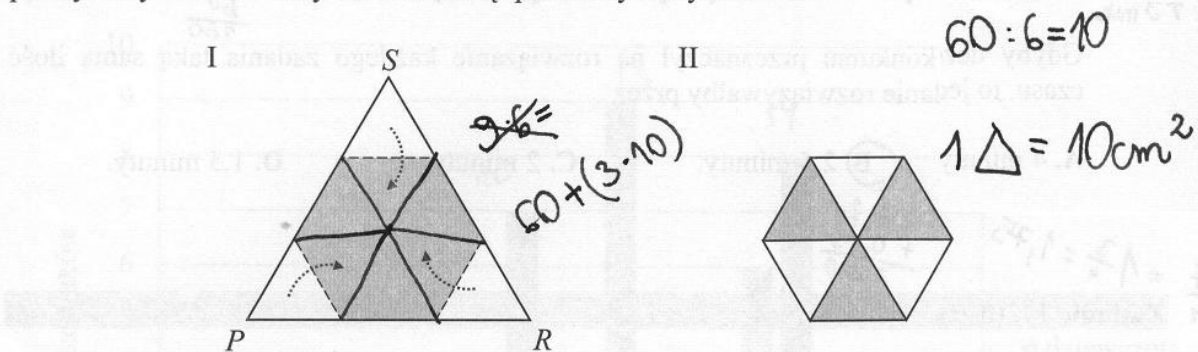
„Pod lupą” – geometria

W arkuszu tegorocznego sprawdzianu było 14 zadań, w tym 4 odnosiły się do treści geometrycznych. Trzy z nich (20., 23. i 24.) były zadaniami zamkniętymi, a jedno – otwartym (25.). Poziom wykonania zadań zamkniętych był równy odpowiednio 50%, 41% i 38%, a – otwartego 36%. Oznacza to, że zadania o treści geometrycznej były trudne dla tegorocznych szóstoklasistów.

Najłatwiejsze z omawianej grupy było zadanie 20., które wymagało od uczniów przede wszystkim uważnego przeczytania treści, wyobrażenia sobie czynności wykonanych przez Michała, a następnie wyznaczenia pola trójkąta PRS . Z analizy rozwiązań uczniowskich wynika, że większość szóstoklasistów, którzy wybrali właściwą odpowiedź, wykorzystwała figury przedstawione w zadaniu, uzupełniając je własnymi zapisami (Przykłady 1. i 2.).

Przykład 1.

Michał wyciął z papieru trójkąt równoboczny PRS . Każdy jego bok podzielił na trzy odcinki o jednakowej długości, a końce tych odcinków połączył liniami przerywanymi tak, jak pokazano na rysunku I. Następnie zagiął do środka niezacieniowane części trójkąta wzdłuż przerywanych linii i otrzymał sześciokąt pokazany na rysunku II.

Sześciokąt przedstawiony na rysunku II jest zbudowany z sześciu jednakowych trójkątów równobocznych. Pole tego sześciokąta jest równe 60 cm^2 .

Ile cm^2 ma pole trójkąta PRS ? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

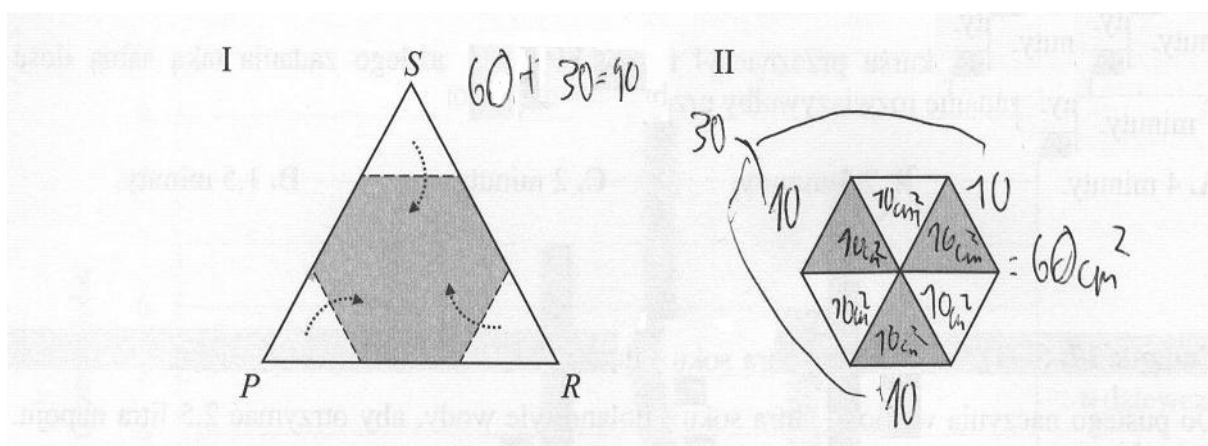
A. 30

B. 60

C. 90

D. 120

Przykład 2.

Błędne odpowiedzi wybierali najczęściej uczniowie, którzy nie uzupełniali rysunków. Można zatem sądzić, że dokonali oni zbyt powierzchownej analizy treści zadania, co okazało się mało skuteczne. Bardzo zastanawiający jest częsty wybór odpowiedzi A i B (łącznie 32% uczniów), ponieważ po przeczytaniu treści zadania można zauważyć, że pole trójkąta PRS musi być większe od pola sześciokąta (60 cm^2). Odpowiedzi A i B można było zatem dość szybko rozpoznać jako odpowiedzi niepoprawne.

W zadaniu 23. szóstoklasiści mieli obliczyć pole wielokąta przedstawionego na siatce kwadratowej. To zadanie pozwalało na dużą swobodę w wyborze strategii rozwiązania. Niektórzy szóstoklasiści pokazali na rysunku pomocniczym, zamieszczonym w zadaniu, własny sposób podziału wielokąta ilustrujący metodę, która pozwoliła im wyznaczyć pole figury. Najczęściej uczniowie dzielili wielokąt na prostokąt oraz dwa przystające trójkąty prostokątne. W wielu pracach uczniowie obliczali pola otrzymanych figur przy zastosowaniu odpowiednich wzorów, a następnie pole wielokąta jako sumy pól figur składowych (Przykład 3.). Sporadycznie zdarzały się podziały wielokąta na trapez i trójkąt.

Przykład 3.

Na siatce kwadratowej narysowano wielokąt.

$\frac{1}{2} 2 \cdot 3 =$
 $1 \cdot 3 = 3 \text{ cm}^2$

$a \cdot b =$
 $2 \cdot 3 = 6 \text{ cm}^2$

$\frac{1}{2} a \cdot h =$
 $\frac{1}{2} 2 \cdot 3 =$
 $1 \cdot 3 = 3 \text{ cm}^2$

$P = 3 \text{ cm}^2 + 3 \text{ cm}^2 + 6 \text{ cm}^2 = 12 \text{ cm}^2$

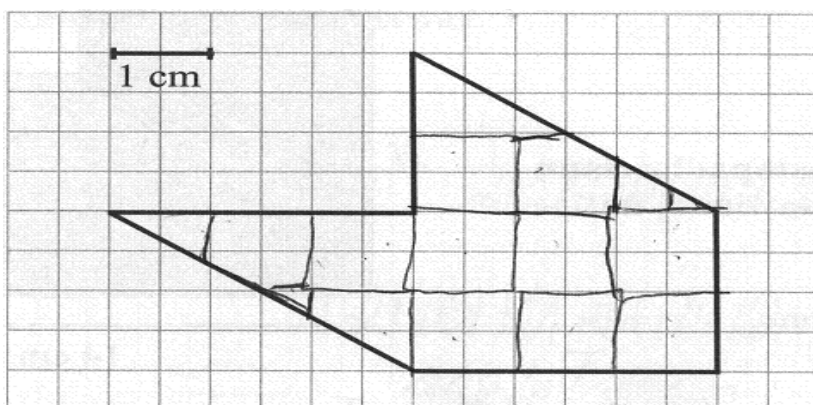
Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pole tego wielokąta jest równe

A. 36 cm^2 B. 30 cm^2 C. 18 cm^2 **D. 12 cm^2**

Nieliczni uczniowie zauważali, że pole dwóch trójkątów prostokątnych jest równe polu prostokąta o wymiarach $2 \text{ cm} \times 3 \text{ cm}$ i obliczali pole wielokąta jako dwukrotność pola prostokąta. Odpowiedzi w pracach większości tych uczniów, którzy korzystali z rysunku pomocniczego zamieszczonego w zadaniu i dorysowywali na nim linie dzielące figurę na figury składowe czy „przenosili część wielokąta” w inne miejsce na siatce, były poprawne, podobnie jak w zadaniu 20. Prawidłowe były także odpowiedzi wielu uczniów, którzy wypełniali figurę kwadratami jednostkowymi i poprawnie szacowali pole wielokąta (Przykład 4.).

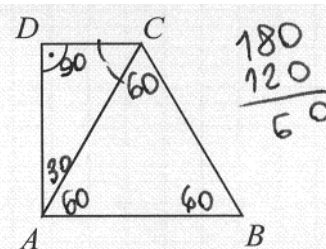
Przykład 4.

Spośród zadań zamkniętych najtrudniejszym dla szóstoklasistów było zadanie 24. Aby ocenić prawdziwość podanych zdań, uczniowie musieli rozpoznać na rysunku trójkąty: równoboczny i prostokątny, a następnie wykorzystać własności tych trójkątów i własności trapezu oraz zastosować twierdzenie o sumie miar kątów w trójkącie (Przykład 5.).

Przykład 5.

Trapez prostokątny $ABCD$ podzielono na dwa trójkąty: prostokątny i równoboczny – takie, jak pokazano na rysunku.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

Kąt DAC ma miarę 30° .	☒ P	☐ F
Kąt rozwarty trapezu $ABCD$ ma miarę 150° .	☐ P	☒ F

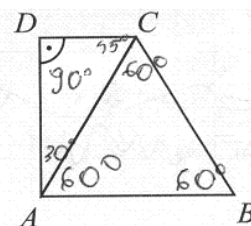
120°

Z analizy rozwiązań uczniowskich wynika, że duża grupa szóstoklasistów poprawnie rozpoznała trójkąty i wiedziała, że w trójkącie równobocznym miary kątów są równe i wynoszą po 60° . W większości prac uczniowie wpisywali na rysunku, że miara kąta DAC jest równa 30° . Zdarzały się prace, w których pomimo tego, że na rysunku była wpisana dobra miara kąta DAC , pierwsze zdanie zostało ocenione jako fałszywe. Można przypuszczać, że ci uczniowie nie wiedzieli, który z kątów nazywa się DAC (Przykład 6.).

Wielu tegorocznych szóstoklasistów nie wiedziało również, że suma miar kątów w każdym trójkącie jest równa 180° , stąd często wpisywali oni inne niż 60° miary kąta ACD (Przykład 6.). Co piąty uczeń niewłaściwie ocenił prawdziwość obu zdań.

Przykład 6.

Trapez prostokątny $ABCD$ podzielono na dwa trójkąty: prostokątny i równoboczny – takie, jak pokazano na rysunku.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

Kąt DAC ma miarę 30° .	P	☒
Kąt rozwarty trapezu $ABCD$ ma miarę 150° .	P	☒

Zadanie 25., jako jedyne w arkuszu zadanie otwarte o treści geometrycznej, sprawdzało opanowanie umiejętności z geometrii przestrzennej. Dla tegorocznych szóstoklasistów było to najtrudniejsze zadanie matematyczne. Jego rozwiązanie wymagało wykorzystania wyobraźni przestrzennej oraz zastosowania odpowiedniej strategii. Większość tegorocznych szóstoklasistów nie była w stanie poradzić sobie z analizą sytuacji przedstawionej w zadaniu i wykorzystać umiejętności z zakresu geometrii, nabytych podczas edukacji matematycznej. Analiza rozwiązań uczniowskich tego zadania została przedstawiona w *Komentarzu* (str. 37.–40.).

Wnioski i rekomendacje

- Uczniowie wykazali się dobrą sprawnością rachunkową w zbiorze liczb naturalnych. W rozwiązaniach zadań można zauważyć poprawne stosowanie algorytmów wykonywanych działań pisemnych, co należy utrwalać podczas dalszej edukacji matematycznej.
- Na dobrym poziomie uczniowie opanowali umiejętności odnoszące się do wymagań ogólnych *sprawności rachunkowej* oraz *wykorzystania i tworzenia informacji*. Trudne dla szóstoklasistów były zadania sprawdzające umiejętności z zakresu wymagań ogólnych *modelowania matematycznego* oraz *rozumowania i tworzenia strategii*.
- Najtrudniejsze dla szóstoklasistów były zadania sprawdzające umiejętności z geometrii płaskiej i przestrzennej. Zatem konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na kształtowanie umiejętności związanych z zagadnieniami geometrycznymi.
- Z analizy odpowiedzi szóstoklasistów wynika, że uczniowie czytali teksty pobieżnie, pomijali niektóre warunki z treści zadania, nieuważnie analizowali treści zadań i towarzyszące im rysunki, wykresy czy tabele. Należy kłaść nacisk na dogłębne analizowanie różnych treści matematycznych, przede wszystkim osadzonych w kontekście praktycznym.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SP-2-162) został przygotowany na podstawie arkusza SP-1-162. Zgodnie z zaleceniami specjalistów jeden z tekstów źródłowych występujący w arkuszu standardowym – poetycki – został zastąpiony tekstem epickim. W arkuszu dostosowano instrukcję dla ucznia i polecenia do zadań. Dodatkowo przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi. Zgodnie z potrzebami uczniów opracowano też układ graficzny arkusza: przy każdym zadaniu podano informację o tekście, do którego zadanie się odnosi, zwiększono interlinię, zastosowano pionowy układ odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Tabela 24. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
22	8	95	45,5	33	48	21

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych (SP-4-162, SP-5-162, SP-6-162) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SP-4-162 – Arial 16 pkt., SP-5-162 – Arial 24 pkt. W niektórych zadaniach przeredagowano polecenia, a rysunki zastąpiono szczegółowymi opisami. Uproszczono zapisy danych w tabelach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Wyraźnie oddzielono od siebie wiązki zadań do poszczególnych tekstów. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze zadań w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Tabela 25. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
38	13	95	45	60	48	19

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania w arkuszu dostosowanym do ich dysfunkcji (SP-7-162), który został przygotowany na podstawie arkusza SP-1-162. Arkusz składał się z 27 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwartych). Trzony zadań i polecenia uproszczono, ograniczając je do niezbędnych informacji, dostosowano słownictwo.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

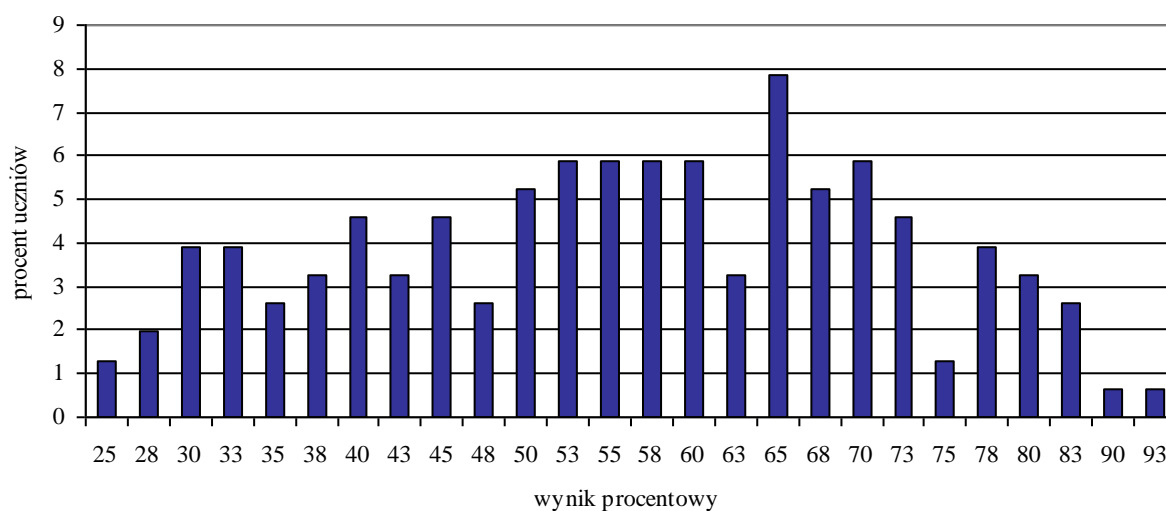
Tabela 26. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
24	30	100	59	50	59	20

Opis arkusza dla uczniów niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SP-8-162. Arkusz składał się z 26 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 12 z matematyki (9 zamkniętych i 3 otwartych). Podstawą zadań były krótkie teksty kultury: informacyjny i literacki (wiersz). Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym uczniów. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 12. Rozkład wyników uczniów

Tabela 27. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
153	25	93	58	65	56	16

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SP-Q-162. Arkusz składał się z 25 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 12 z matematyki (10 zamkniętych i 2 otwartych). Podstawą zadań były krótkie teksty literackie (fragment powieści Henryka Sienkiewicza *W pustyni i w puszczy* oraz wiersz Joanny Papuzińskiej *Fotografia*). Wiele zadań matematycznych zamieszczonych w arkuszu było bliskich sytuacjom życiowym uczniów. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym

Tabela 28. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
2	75	85	–	–	79	–

Opis arkusza dla uczniów, o których mowa w art. 94a ust.1 ustawy (cudzoziemcy)

Uczniowie, o których mowa w art. 94a ust.1 ustawy (cudzoziemcy) rozwiązywali zadania w arkuszu dostosowanym, który ułatwiał zrozumienie czytanego tekstu (SP-C-162). Arkusz ten składał się z 27 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwartych). Słownictwo w trzonach zadań i poleceniach uproszczono w taki sposób, by przekazać wszystkie niezbędne informacje.

Wyniki uczniów, o których mowa w art. 94a ust.1 ustawy (cudzoziemcy)

Tabela 29. Wyniki uczniów o których mowa w art. 94a ust.1 ustawy (cudzoziemcy) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
5	35	88	58	88	61	23

II. CZĘŚĆ DRUGA

Język angielski

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		5660
Uczniowie	bez dysfunkcji	4870
	z dysleksją rozwojową	790
	dziewczeta	2773
	chłopcy	2887
	ze szkół na wsi	1388
	ze szkół w mieście do 20 tys. mieszkańców	1620
	ze szkół w mieście od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	931
	ze szkół w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców	1721
	ze szkół publicznych	5412
	ze szkół niepublicznych	248

Ze sprawdzianu z języka angielskiego zwolniono 7 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	15
	słabowidzący i niewidomi	26
	słabosłyszący i niesłyszący	18
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	67
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	1
	Ogółem	127

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

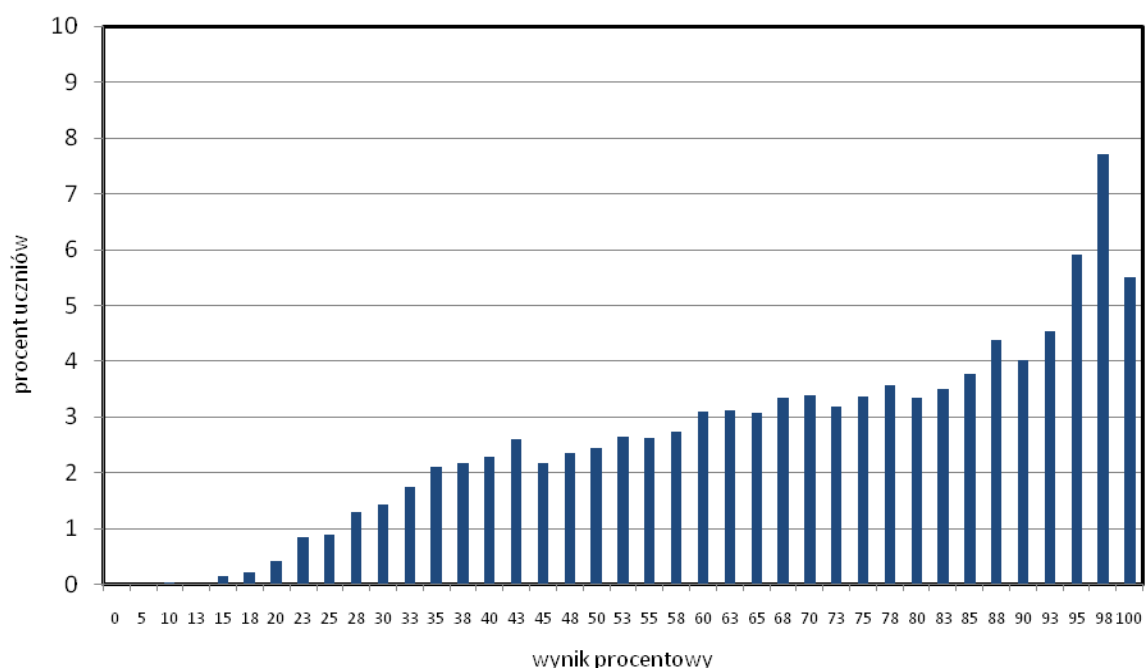
Termin sprawdzianu		5 kwietnia 2016 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym lub czas przedłużony zgodnie z przyznanym dostosowaniem	
Liczba szkół		191	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		10	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzy ust. 1	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
		inne (np. złe samopoczucie)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz ust. 1)		1	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (DzU z 2015 r., poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
5660	10	100	73	98	71	22

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–28
2	30–38
3	40–50
4	53–65
5	68–80
6	83–90
7	93–95
8	98
9	100

Średnie wyniki szkół³ na skali staninowej

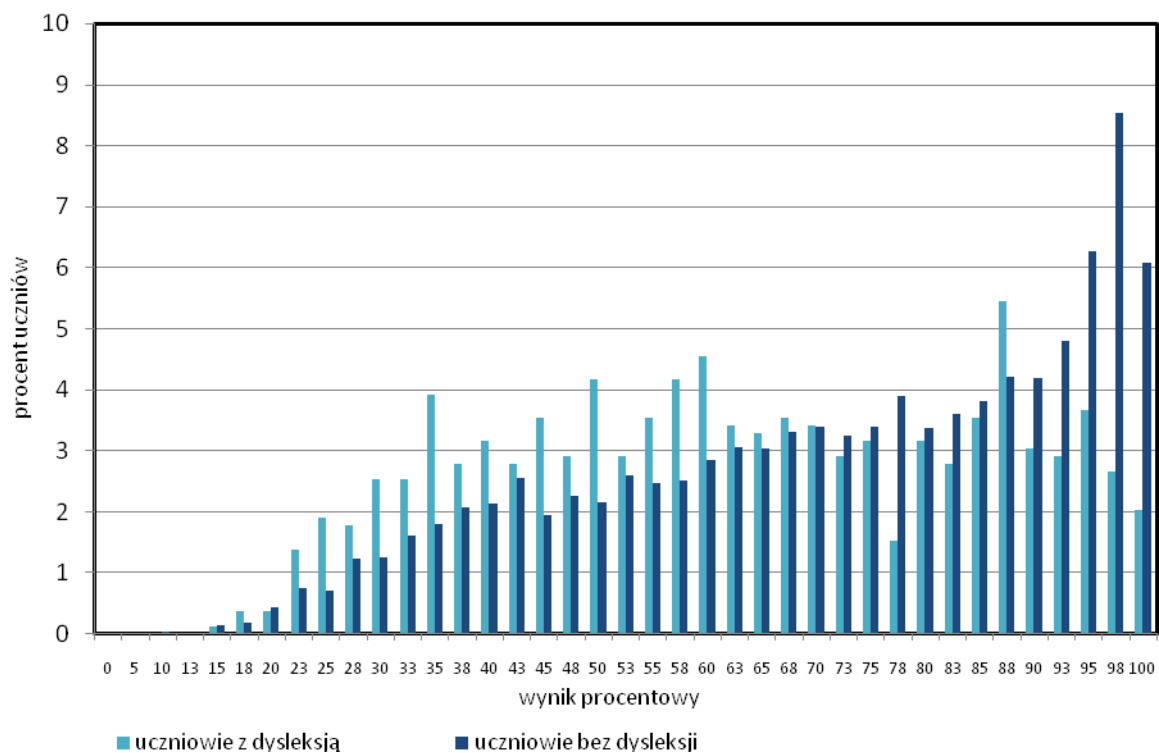
Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	27–49
2	50–55
3	56–60
4	61–65
5	66–71
6	72–76
7	77–82
8	83–89
9	90–100

Uwaga: pominięto placówki liczące mniej niż 5 uczniów.

³ Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2016 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z zestawu SA-1-162.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

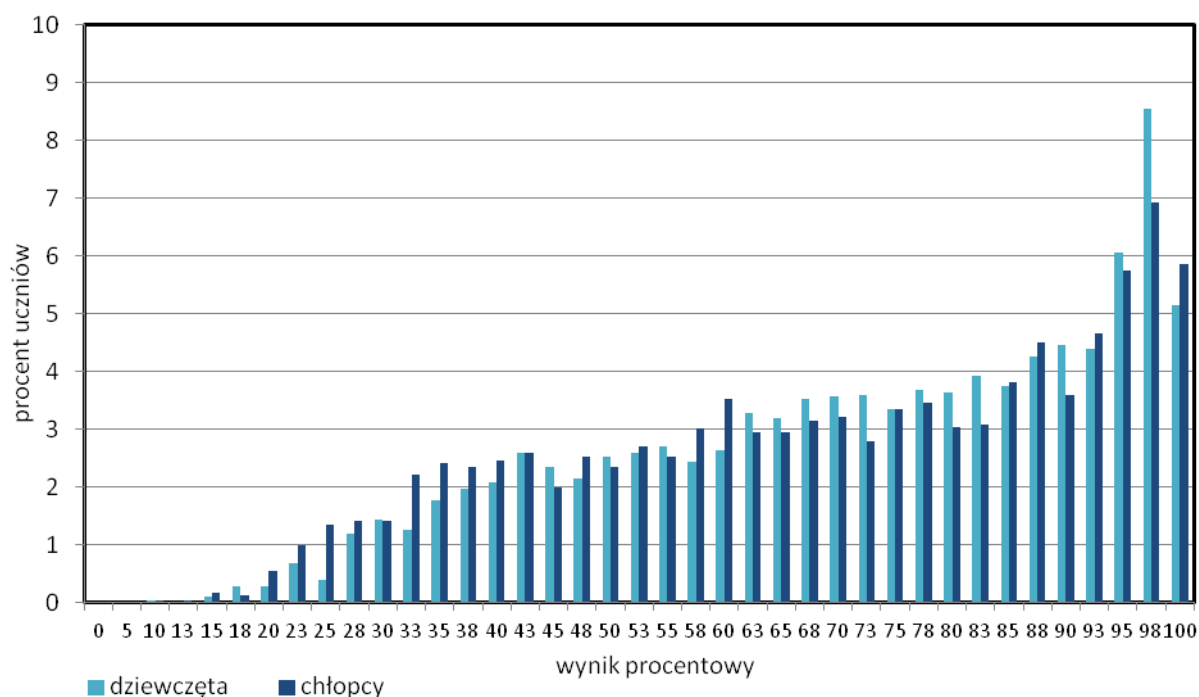

Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	4870	10	100	75	98	72	22
Uczniowie z dysleksją rozwojową	790	15	100	63	88	63	22

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkład wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	2773	10	100	75	98	72	22
Chłopcy	2887	10	100	73	98	69	23

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	1388	15	100	65	68	64	22
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1620	10	100	70	98	68	23
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	931	10	100	78	98	72	22
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	1721	15	100	83	98	78	21

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

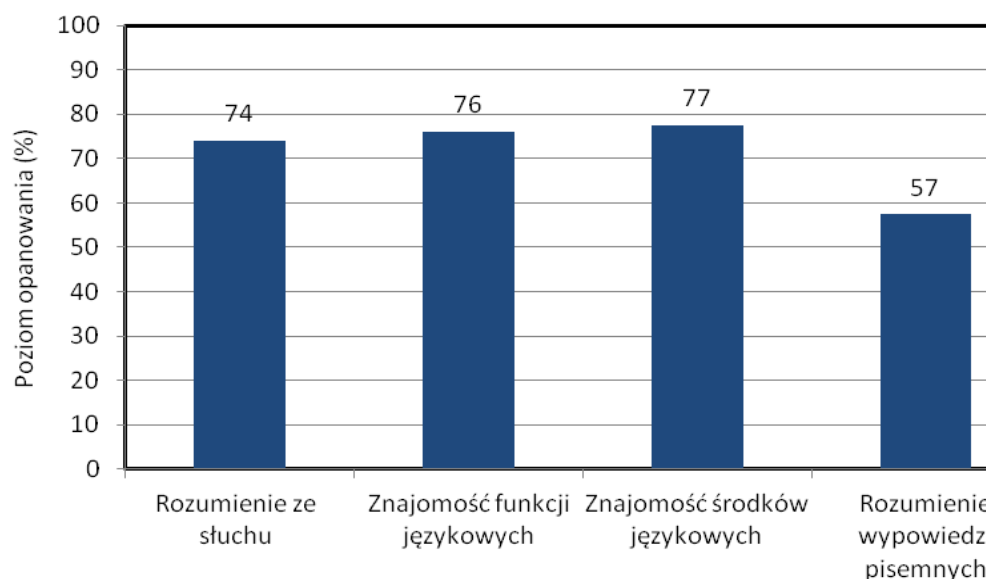
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	5412	10	100	73	98	70	22
Szkoła niepubliczna	248	18	100	90	98	83	20

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	69
	1.2.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	63
	1.3.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	92
	2.1.	2.6) Uczeń rozpoznaje rodzaje sytuacji komunikacyjnych.	78
	2.2.		76
	2.3.		85
	3.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	75
	3.2.		83
	3.3.		65
	3.4.		70
	4.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	84
	4.2.		74
	4.3.		66
	4.4.		48
	4.5.	2.1) Uczeń reaguje na polecenia.	72
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	5.1.	6.7) Uczeń wyraża prośby [...].	60
	5.2.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	82
	5.3.	6.5) Uczeń prosi o informacje.	82
	6.1.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	83
	6.2.	6.4) Uczeń mówi, co posiada [...].	68
	6.3.	6.7) Uczeń wyraża prośby [...].	82
	6.4.	I etap edukacyjny 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	75
6.5.	6.1) Uczeń przedstawia siebie [...].	78	
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	78
	7.2.		92
	7.3.		86
	8.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	71
	8.2.		87
	8.3.		51
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	9.1.	3.1) Uczeń rozumie ogólny sens tekstu.	42
	9.2.		50
	9.3.		60
	10.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	74
	10.2.		50
	10.3.		52
	10.4.		63
	11.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	69
	11.2.		46
	11.3.		72
11.4.	61		

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2016 r. rozwiązywali zadania sprawdzające opanowanie umiejętności językowych w zakresie następujących obszarów:

- rozumienie ze słuchu
- znajomość funkcji językowych
- znajomość środków językowych
- rozumienie tekstów pisanych.

Za rozwiązanie wszystkich zadań w tegorocznym sprawdzianie z języka angielskiego szóstoklasiści uzyskali średnio 71% punktów. Najwyższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik 77%) oraz znajomość funkcji językowych (średni wynik 76%). Niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu (74% punktów). Największą trudność sprawiły szóstoklasistom zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów pisanych, za które uzyskali średnio 57% punktów.

Poniżej zamieszczona została krótka analiza wyników sprawdzianu z języka angielskiego, której celem jest przedstawienie mocnych i słabych stron szóstoklasistów oraz wskazanie potencjalnych przyczyn trudności, które występowały podczas rozwiązywania zadań w tegorocznym sprawdzianie.

W obszarze rozumienia ze słuchu szóstoklasiści osiągnęli najwyższy wynik w zadaniu 1.3., sprawdzającym umiejętność rozumienia intencji rozmówców (92% poprawnych odpowiedzi). Dobre wyniki uzyskali również za zadania 2.1.–2.3., sprawdzające umiejętność rozpoznawania sytuacji komunikacyjnych (76% do 85% punktów). Trudniejsze okazały się zadania 1.1. i 1.2., sprawdzające umiejętność rozumienia ogólnego sensu prostego tekstu (odpowiednio 69% i 63% poprawnych odpowiedzi).

Większe zróżnicowanie wyników odnotowano wśród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście prostych informacji szczegółowych (zadania 3. i 4.). W zadaniach tych szóstoklasiści osiągnęli wyniki od 48% do 84% punktów. Najłatwiejsze okazało się zadanie 4.1. oparte na dialogu, na podstawie którego uczniowie mieli odpowiedzieć na pytanie, jaka jest pogoda w miejscu, w którym dziewczynka spędza ferie. Zdecydowana większość uczniów (84%) zaznaczyła

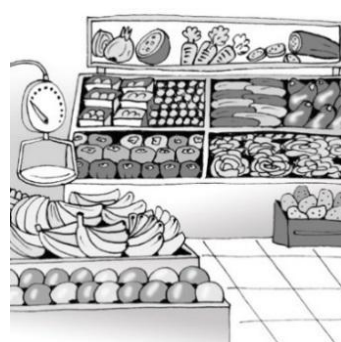
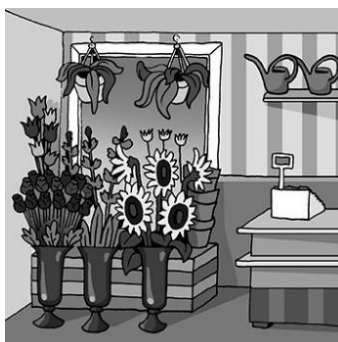
poprawną odpowiedź **B**. Słusznie zwrócili oni uwagę na następujący fragment wypowiedzi dziewczynki: *The weather here's fantastic. Lots of sunshine and no wind.* i wskazali właściwy obrazek przedstawiający słoneczną i bezwietrzną pogodę. Natomiast największą trudności przysporzyło uczniom rozwiązanie zadania 4.4.

4.4. W którym sklepie był chłopiec?

A.

B.

C.

Transkrypcja:

Dziewczynka: Luke, did you buy any grapes?

Chłopiec: No, I didn't go to the greengrocer's. It's Aunt Sara's birthday today. I went to the florist's to buy her flowers.

Dziewczynka: Oh, no, I forgot. I'd like to buy her something, too.

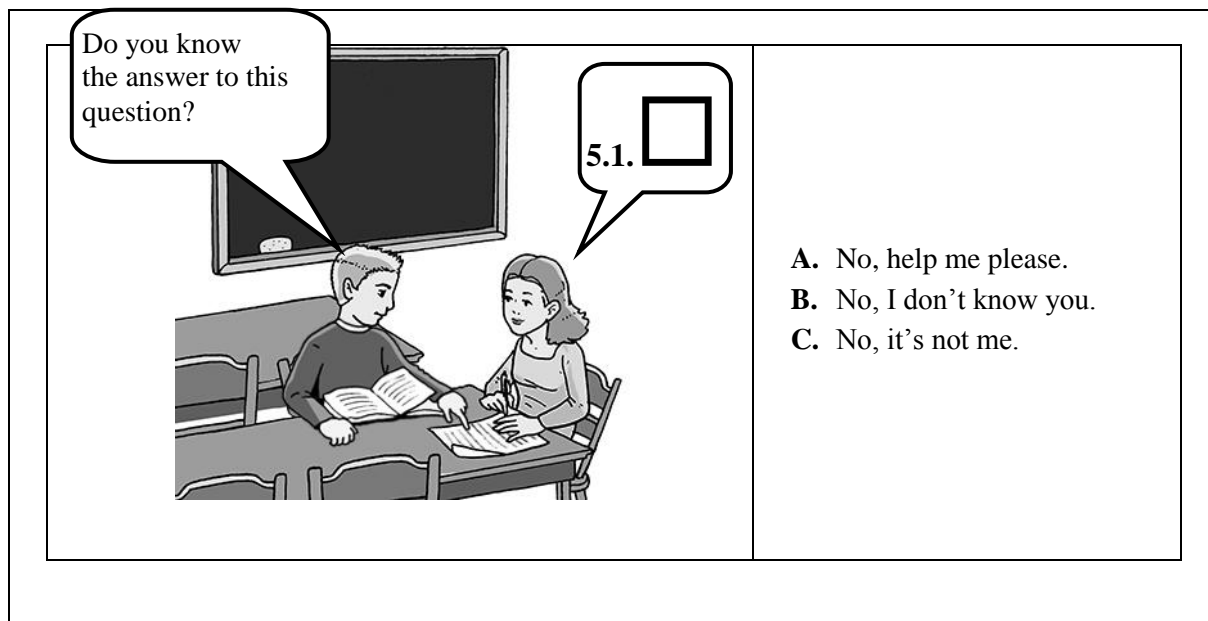
Chłopiec: Why don't you go to the baker's and buy her a chocolate cake?

Dziewczynka: That's a good idea. She'll be happy.

Poprawną odpowiedź **B** wybrało 48% szóstoklasistów. Informację o tym, że chłopiec poszedł do kwaciarni zawierało zdanie *I went to the florist's to buy her flowers*. Najczęściej wybraną błędną odpowiedzią była odpowiedź A. Uczniowie, którzy wskazali tę odpowiedź prawdopodobnie zasugerowali się fragmentem wypowiedzi chłopca [...] *go to the baker's and buy her a chocolate cake*. Nie zwrócili jednak uwagi, że propozycja ta skierowana była do dziewczynki.

Kolejną grupę zadań, z którą zmierzili się szóstoklasiści podczas tegorocznego sprawdzianu stanowiły zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (zadania 5. i 6.) oraz znajomość środków językowych (zadania 7. i 8.). Szóstoklasiści w równym stopniu opanowali obie umiejętności, uzyskując za nie najwyższe średnie wyniki (odpowiednio 76% i 77%).

Wśród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych najmniej trudności sprawiły piszącym zadania 5.2. (82%) i 6.1. (83%). Aby udzielić w nich poprawnych odpowiedzi, należało wykazać się umiejętnością wyrażania swoich upodobań. Natomiast największą trudność sprawiło uczniom dobranie właściwej reakcji do wypowiedzi 5.1., która sprawdzała umiejętność wyrażania próśb.

Do you know the answer to this question?

5.1. □

A. No, help me please.
B. No, I don't know you.
C. No, it's not me.

W powyższym zadaniu właściwą reakcją **A.** wskazało 60% szóstoklasistów. Dla dużej liczby uczniów bardzo atrakcyjny okazał się dystraktor **B.** Uczniowie prawdopodobnie wybierali tę odpowiedź ze względu na czasownik *know*, który pojawił się również w pytaniu chłopca.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (zadania 7. i 8.) wskazują, że szóstoklasiści wykazali się lepszą znajomością środków językowych w zadaniach opartych na materiale ikonograficznym (zadanie 7. – średni wynik 85%) niż w zadaniach opartych na tekście (zadanie 8. – średni wynik 70%). Mimo tak wysokich średnich wyników nie wszystkie zadania były dla szóstoklasistów jednakowo łatwe. Największe zróżnicowanie wyników wystąpiło w zadaniu 8.

A. eyes	B. hair	C. had	D. tall	E. taller	F. was
----------------	----------------	---------------	----------------	------------------	---------------

Message ✕

From: olivia@xyz.com

To: jessica@xyz.com

Hello Jessica,

Yesterday I visited Kate. My friend Lucy **8.1.** F there, too. I last saw her more than three years ago. She looks so different now. She has long, blonde **8.2.** B and wears trendy clothes. Now she's much **8.3.** E than me.

Lucy is still very nice. I'm glad that I saw her again.

Love,
Olivia

Większość uczniów poprawnie dobrała czasownik *was* do luki 8.1. i rzeczownik *hair* do luki 8.2. (odpowiednio 71% i 87% poprawnych odpowiedzi). Zdecydowanie trudniejsze okazało się uzupełnienie luki 8.3. (51% poprawnych odpowiedzi), w którą należało wstawić przymiotnik w stopniu wyższym (**E.** *taller*). Duża liczba uczniów błędnie wybrała przymiotnik w stopniu równym

(D. *tall*). Prawdopodobnie nie zwrócili uwagi, że luka pojawiła się wewnątrz porównawczej struktury gramatycznej *more ... than me*, która determinowała zastosowanie określonej formy przymiotnika.

Największym wyzwaniem dla tegorocznych szóstoklasistów były zadania z obszaru rozumienia tekstów pisanych (średni wynik 59%). Analiza wyników w tym obszarze pokazuje, że szóstoklasiści lepiej opanowali umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych w tekście (zadania 10. i 11.) niż rozumienie ogólnego sensu tekstu (zadanie 9.).

Zadanie 9. (średni wynik 51%) polegało na dopasowaniu do podanego tekstu właściwego tematu.

A. a ball	B. a book	C. a photo	D. a T-shirt
-----------	-----------	------------	--------------

9.1.
 I was so excited when I found it on my bookshelf. It's black and white and very old. My grandfather took it many years ago at a football match. It shows a famous footballer holding a medal. The boy next to him is my dad when he was a child.

This text is about C.

Najtrudniejsze nie tylko w obszarze rozumienia tekstów pisanych, ale również w całym arkuszu, było zadanie 9.1. 42% uczniów poprawnie wskazało, że tematem tekstu jest zdjęcie. Aby rozwiązać to zadanie, należało zrozumieć następujące kluczowe fragmenty tekstu *My grandfather took it [...], It shows a famous footballer [...], The boy next to him [footballer] is ...*, jak również dostrzec związki logiczne pomiędzy zdaniami. Uczniowie, którzy dokonali niewłaściwego wyboru, wskazywali głównie odpowiedź A. *a ball* (*piłka*). Prawdopodobnie zasugerowali się słownictwem dotyczącym meczu piłki nożnej oraz informacją o znalezieniu rzeczy, która jest czarna i biała.

Średnie wyniki w zadaniach 10. i 11., sprawdzających umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych w tekście pisany, wyniosły odpowiednio 60% i 62%. W obrębie tej umiejętności najtrudniejsze okazało się zadanie 11.2.

11.2. What time does Jake's train arrive in London?

A.
B.
C.

Fragment tekstu:

I'm arriving tomorrow and I've already bought the ticket. My train leaves at one thirty p.m. The trip takes three hours, so I'll be in London at half past four.

W zadaniu tym uczniowie mieli wskazać odpowiedź na pytanie, o której godzinie pociąg Jake'a przyjeżdża do Londynu. Poprawnej odpowiedzi C. udzieliło 46% szóstoklasistów. Duża część uczniów wybrała odpowiedź A. Prawdopodobnie zasugerowali się oni słowem *train*, występującym w pytaniu oraz zdaniu w tekście. Tymczasem ze zdania tego dowiadujemy się, o której godzinie pociąg wyrusza do Londynu, a nie o której tam przyjeżdża. Taki wybór może wskazywać, że uczniowie nie znają podstawowych czasowników *leave* i *arrive*, związanych z podróżowaniem.

Wnioski i rekomendacje

Powyzsza analiza wyników sprawdzianu powinna zachęcić nauczycieli języka angielskiego do:

- ❖ rozwijania umiejętności określania ogólnego sensu tekstu, zarówno w tekście pisanym, jak i słuchanym. Ćwicząc z uczniami tę umiejętność, warto uświadamiać im konieczność przeczytania/wysłuchania każdego tekstu do końca, bowiem tylko wtedy można określić, co jest jego głównym tematem. Ponadto wskazanie poprawnej odpowiedzi często wymaga zrozumienia nie tylko słownictwa i struktur gramatycznych, ale też skojarzenia różnych informacji, znalezienia związków logicznych pomiędzy nimi i dokonania syntezy.
- ❖ rozwijania umiejętności stosowania środków językowych, w szczególności w zadaniach opartych na tekście. Wskazane jest, aby rozwiązywanie takich zadań podzielić na dwa etapy. Najpierw uczniowie powinni zrozumieć ogólny sens całego tekstu, zastanowić się, jakich informacji w nim brakuje, i w ten sposób dokonać wstępnej selekcji słów, które logicznie, zgodnie z kontekstem, mogłyby pasować do danej luki. Ostateczna selekcja może być jednak dokonana dopiero po rozważeniu, które z branych pod uwagę wariantów uzupełnienia luk pasują również pod względem gramatycznym (np. stopnia przymiotnika, formy czasownika).
- ❖ rozwijania umiejętności językowych, zarówno słownictwa, jak i struktur gramatycznych. Brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych i/lub ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na poziom wykonania zadań sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje też trudności w rozwiązywaniu zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych. Brak znajomości słownictwa i struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub wręcz uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych dla rozwiązania zadania.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SA-2-162), został przygotowany na podstawie arkusza SA-1-162 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
15	43	98	73	93	72	21

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych (SA-4-162, SA-5-162, SA-6-162) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SA-4-162 – Arial 16 pkt, SA-5-162 – Arial 24 pkt. W arkuszu SA-5-162 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. W przypadku arkuszy SA-4-162, SA-5-162 oraz SA-6-162 na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i niewidomych

Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
26	20	93	46,5	65	52	22

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-7-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i niesłyszących

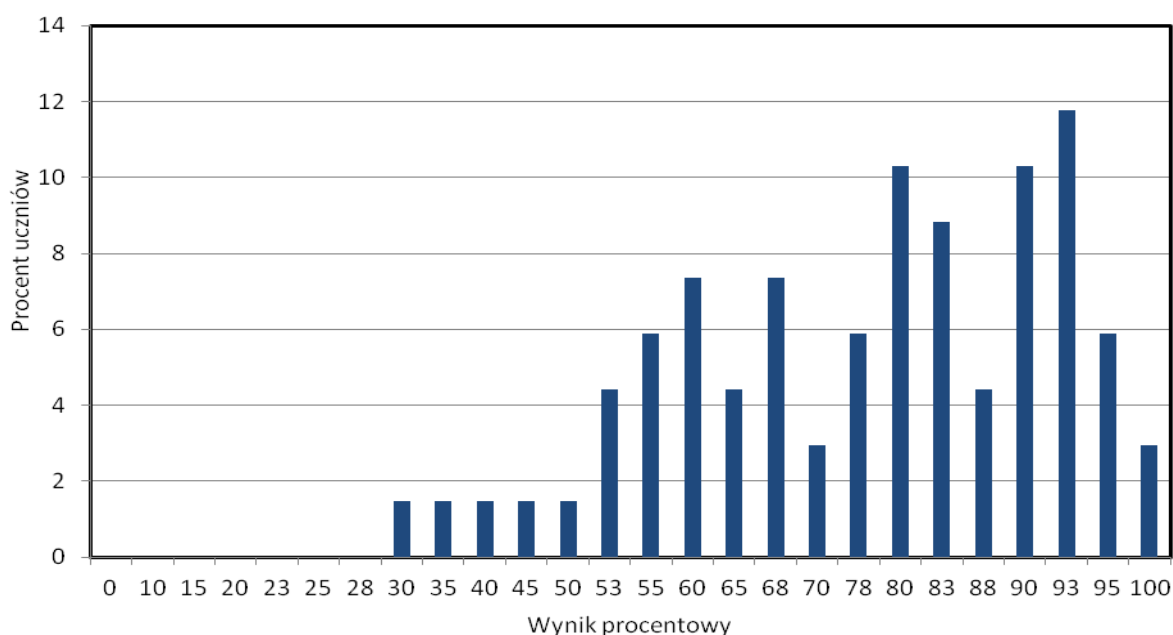
Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
18	50	98	73	53	72	15

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-8-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
67	30	100	80	93	76	17

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-Q-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Do egzaminu z arkuszem SA-Q-162 przystąpił 1 uczeń.

Język niemiecki

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		2704
Uczniowie	bez dysfunkcji	2284
	z dysleksją rozwojową	420
	dziewczęta	1368
	chłopcy	1336
	ze szkół na wsi	1097
	ze szkół w mieście do 20 tys. mieszkańców	1119
	ze szkół w mieście od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	215
	ze szkół w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców	273
	ze szkół publicznych	2627
	ze szkół niepublicznych	77

Ze sprawdzianu z języka niemieckiego zwolniono 3 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	7
	słabowidzący	12
	słabosłyszący i niesłyszący	6
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	83
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	1
	Ogółem	109

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

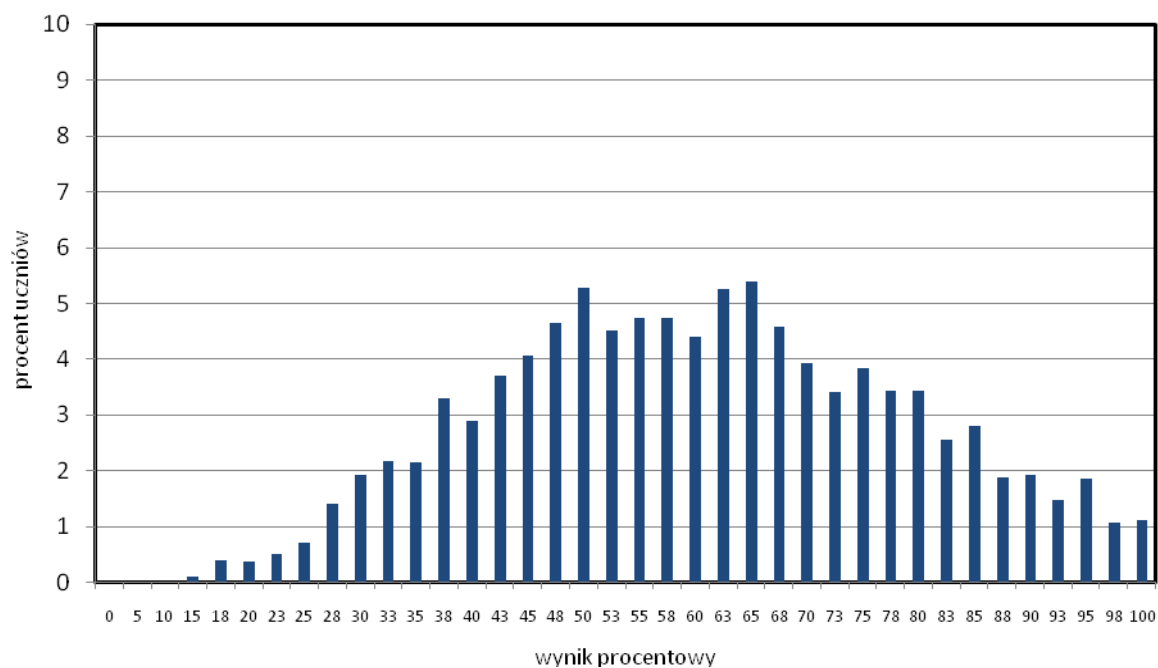
Termin sprawdzianu		5 kwietnia 2016 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym lub czas przedłużony zgodnie z przyznanym dostosowaniem	
Liczba szkół		131	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		6	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	art. 44zzy ust. 1	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
		inne (np. złe samopoczucie)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz ust. 1)		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (DzU z 2015 r., poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
2704	15	100	60	65	61	18

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–30
2	33–35
3	38–43
4	45–53
5	55–65
6	68–75
7	78–85
8	88–95
9	98–100

Średnie wyniki szkół³ na skali staninowej

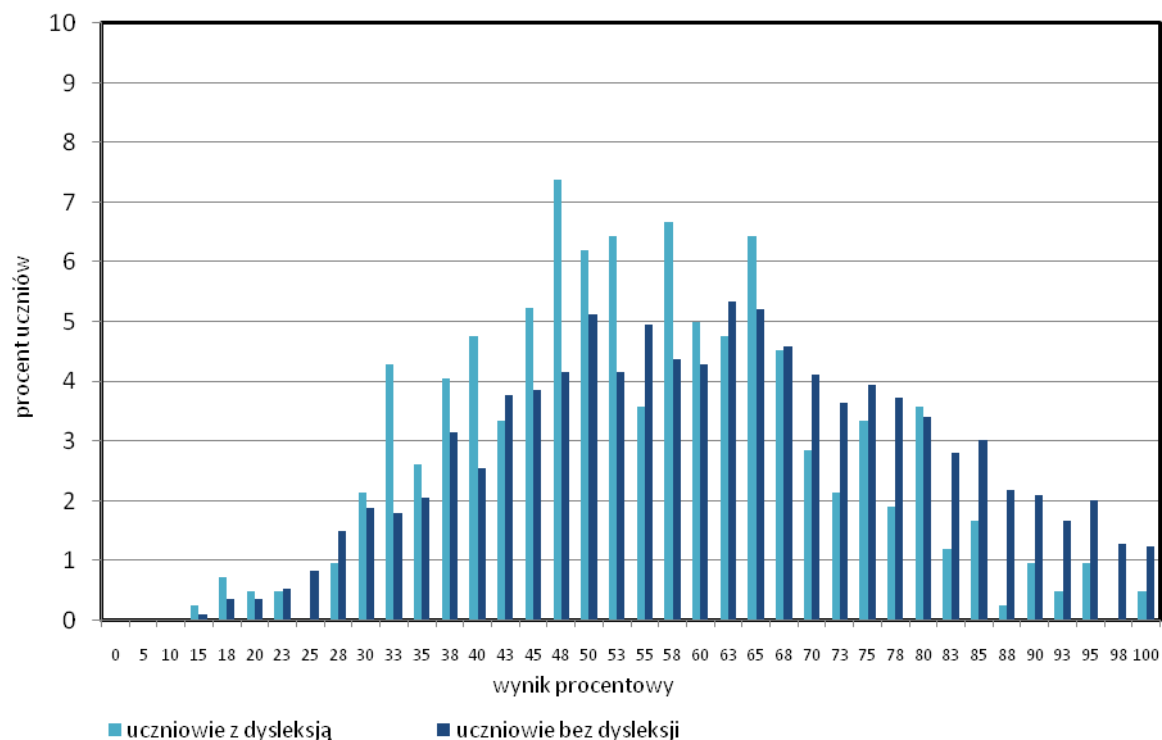
Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	27–43
2	44–49
3	50–53
4	54–57
5	58–61
6	62–65
7	66–69
8	70–78
9	79–99

Uwaga: pominięto placówki liczące mniej niż 5 uczniów.

³ Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2016 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z zestawu SN-1-162.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

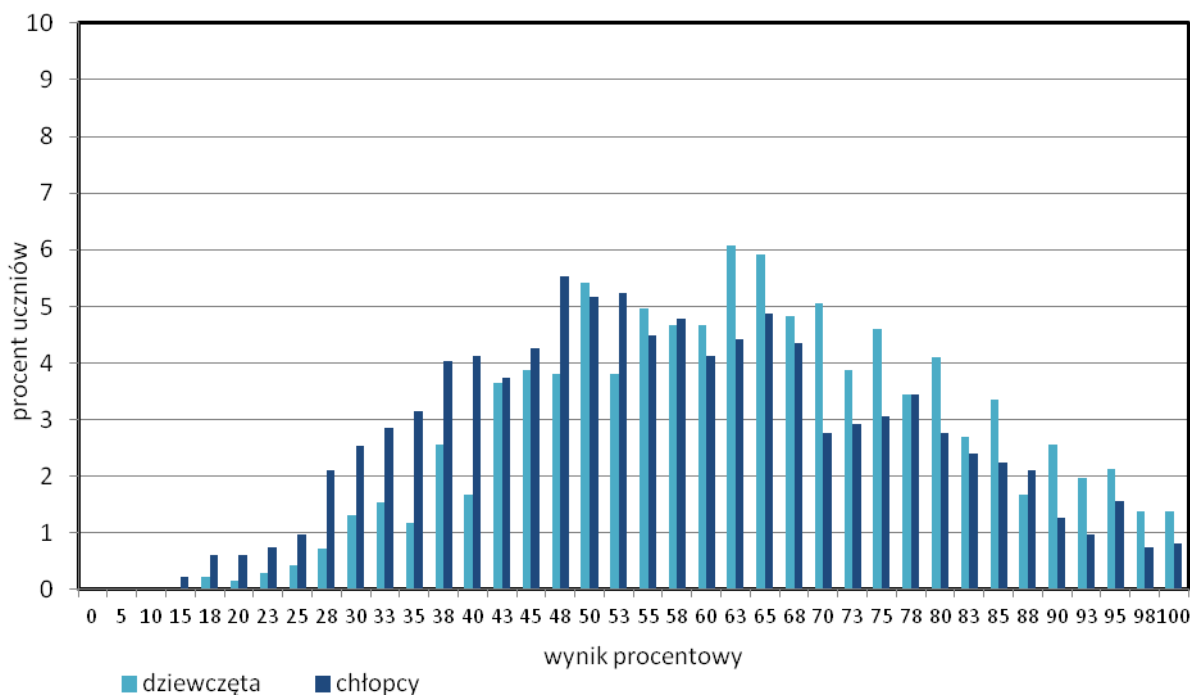

Wykres 2. Rozkład wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	2284	15	100	63	63	62	19
Uczniowie z dysleksją rozwojową	420	15	100	55	48	56	16

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkład wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	1368	18	100	63	63	64	18
Chłopcy	1336	15	100	55	48	58	19

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	1097	15	100	58	65	57	17
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1119	15	100	60	63	61	18
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	215	15	100	60	78	62	20
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	273	28	100	75	80	73	18

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

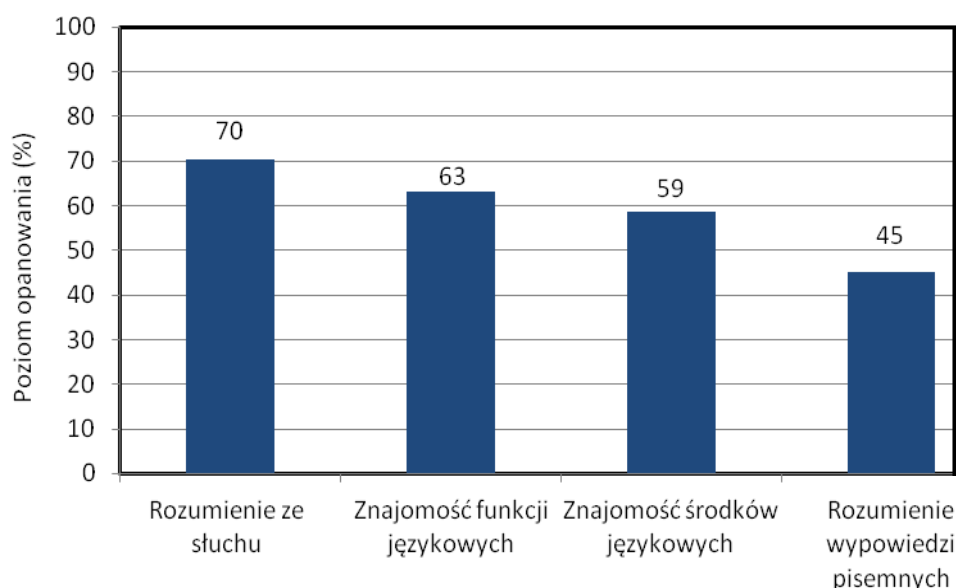
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	2627	15	100	60	65	61	18
Szkoła niepubliczna	77	23	100	63	60	64	18

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	77
	1.2.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	71
	1.3.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	97
	2.1.	2.6) Uczeń rozpoznaje rodzaje sytuacji komunikacyjnych.	72
	2.2.		50
	2.3.		60
	3.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	82
	3.2.		84
	3.3.		59
	3.4.		80
	4.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	90
	4.2.		61
	4.3.		82
	4.4.		47
	4.5.	2.1) Uczeń reaguje na polecenia.	36
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	5.1.	I etap edukacyjny 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	58
	5.2.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	52
	5.3.	6.5) Uczeń prosi o informacje.	61
	6.1.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	71
	6.2.	6.4) Uczeń mówi, co posiada [...].	62
	6.3.	6.7) Uczeń wyraża prośby [...].	65
	6.4.	I etap edukacyjny 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	72
	6.5.	6.1) Uczeń przedstawia [...] członków swojej rodziny.	76
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	70
	7.2.		81
	7.3.		77
	8.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	30
	8.2.		65
	8.3.		30
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	9.1.	3.1) Uczeń rozumie ogólny sens tekstu.	51
	9.2.		32
	9.3.		36
	10.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	49
	10.2.		22
	10.3.		43
	10.4.		47
	11.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	65
	11.2.		29
	11.3.		66
11.4.	59		

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2016 r. rozwiązywali zadania sprawdzające opanowanie umiejętności językowych w zakresie następujących obszarów:

- rozumienie ze słuchu
- znajomość funkcji językowych
- znajomość środków językowych
- rozumienie tekstów pisanych.

Za rozwiązanie wszystkich zadań w tegorocznym sprawdzianie z języka niemieckiego uczniowie uzyskali średnio 61% punktów. Szóstoklasiści osiągnęli najwyższe wyniki za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu (średni wynik 70% punktów). Niższy wynik (63% punktów) uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych. Najwięcej trudności sprawiły szóstoklasistom zadania sprawdzające znajomość środków językowych (59% punktów) oraz wykonanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia tekstów pisanych (45% punktów).

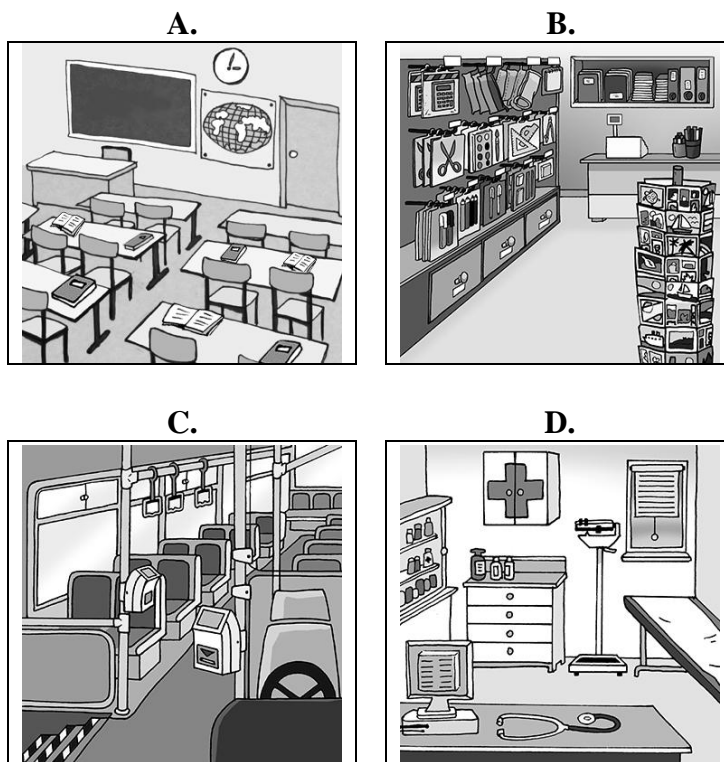
Poniżej zamieszczona została analiza wyników sprawdzianu z języka niemieckiego, której celem jest przedstawienie mocnych i słabych stron szóstoklasistów oraz wskazanie potencjalnych przyczyn trudności, które występowały podczas rozwiązywania zadań w tegorocznym sprawdzianie.

Pierwszą grupę zadań, z którymi zmierzili się zdający podczas sprawdzianu, stanowiły zadania z obszaru rozumienia ze słuchu. Najwyższy wynik (97% punktów) szóstoklasiści uzyskali za zadanie 1.3., sprawdzające umiejętność rozumienia intencji rozmówców. Niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność ogólnego rozumienia prostego tekstu (zadanie 1.1. – 77% i zadanie 1.2. – 71%).

Większą trudność sprawiło uczniom zadanie 2., sprawdzające umiejętność rozpoznawania rodzajów sytuacji komunikacyjnych (średni wynik – 61% punktów). Nie oznacza to jednak, że wszystkie zadania sprawdzające tę umiejętność okazały się jednakowo trudne. Porównajmy najłatwiejsze z nich (zadanie 2.1.) i najtrudniejsze (zadanie 2.2.).

Zadanie 2. (0–3)

Usłyszysz dwukrotnie trzy dialogi (2.1.–2.3.). Do każdego z nich dopasuj miejsce, w którym dialog się odbywa (A–D). Wpisz rozwiązania w kratki. Uwaga! Jedno miejsce zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego dialogu.

Dialog 1.

Kobieta: Du siehst nicht gut aus. Was ist los mit dir?

Chłopiec: Mein Tag in der Schule war schwer. Warum fahren wir so langsam?

Kobieta: Ich weiß nicht. Es sind viele Autos auf der Straße.

Chłopiec: Mama, schau mal! Vorne sind zwei Plätze frei. Setzen wir uns? Wir fahren noch 30 Minuten bis zum Einkaufszentrum.

Dialog 2.

Kobieta: Mark, warum spielst du mit dem Handy?

Chłopiec: Entschuldigung, Frau Müller. Darf ich meiner Mutter eine SMS schreiben? Ich habe meine Busfahrkarte vergessen.

Kobieta: Du rufst deine Mutter in der Pause an. Jetzt mach das Buch auf.

Chłopiec: In der Pause ist es schon zu spät. Meine Mama ist Ärztin. Um 11.00 Uhr hat sie Patienten.

Kobieta: Na gut. Schreib schnell diese SMS und dann mach die Aufgabe.

2.1.

C

2.2.

A

2.3.

B

W zadaniu 2.1. większość zdających (72%) zaznaczyła poprawną odpowiedź C. Na to, że rozmowa odbywa się w autobusie, wskazywały jednoznacznie zdania: *Warum fahren wir so langsam?* oraz *Wir fahren noch 30 Minuten [...]*. Część uczniów błędnie wskazała w tym zadaniu odpowiedź A. Prawdopodobnie zasugerowali się oni stwierdzeniem chłopca, odnoszącym się do szkoły *Mein Tag in der Schule war schwer*.

Większą trudność sprawiło szóstoklasistom dobranie odpowiedniego obrazka do rozmowy drugiej. Poprawną odpowiedź A. w tym zadaniu wskazało 50% uczniów. W rozmowie nauczycielka zwraca uwagę uczniowi, ponieważ korzysta on podczas lekcji z telefonu komórkowego. Wielu szóstoklasistów nie zrozumiało kluczowych fragmentów rozmowy: *Jetzt mach das Buch auf, [...] mach die Aufgabe*. Najprawdopodobniej swoją uwagę skupili na pojawiających się w rozmowie słowach: *Ärztin, Patienten*, które mogły im sugerować, że rozmowa odbywa się w gabinecie lekarskim (odpowiedź D.).

Zróznicowane wyniki odnotowano również wśród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych w tekście słuchanym. W zadaniach 3. i 4. uczniowie osiągnęli wyniki mieszczące się w przedziale od 36% do 90% punktów.

Najwięcej trudności sprawiło rozwiązanie zadania 4.5. sprawdzającego umiejętność reagowania na polecenia (poprawnie rozwiązało 36% uczniów). Szóstoklasiści mieli zdecydować, na którym obrazku chłopcy wykonali wszystkie polecenia nauczyciela. Nauczyciel prosi chłopców o odłożenie piłki przy drzwiach i podejście na środek boiska. Większość szóstoklasistów zaznaczyła błędną odpowiedź B. (chłopcy z piłką na środku boiska). Prawdopodobnie nie zwrócili oni uwagi na fragment wypowiedzi, w którym nauczyciel prosi o pozostawienie piłki przy drzwiach.

Kolejną grupę zadań, z którą zmierzli się szóstoklasiści podczas sprawdzianu, stanowiły zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (zadania 5. i 6.). W zadaniach tych uczniowie uzyskali średni wynik 65% punktów. Szóstoklasiści lepiej poradzi sobie z zadaniem 6. (średni wynik 69% punktów) niż z zadaniem 5. (średni wynik 57% punktów). Jednym z powodów uzyskania wyższego wyniku w zadaniu 6. może być fakt, iż opisy sytuacji, do których uczniowie mieli wybrać właściwą reakcję, były sformułowane w języku polskim i piszący nie mieli problemów z właściwym zrozumieniem sytuacji, na którą mieli zareagować.

Najtrudniejszym wśród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 5.2.

	<p>A. Sehr gut, das ist mein Lieblingslied.</p> <p>B. Schnell, ich habe keine Gitarre.</p> <p>C. Ich weiß, heute ist der Musikunterricht.</p>
---	--

Uczniowie mieli wybrać spośród trzech odpowiedzi tę, która jest właściwą reakcją na pytanie o upodobanie muzyczne. Poprawnej odpowiedzi A. udzieliło 52% zdających. Dla wielu uczniów

bardziej atrakcyjny okazał się dystraktor C. Prawdopodobnie zdający wybrali tę odpowiedź ze względu na użyty w niej rzeczownik złożony *Musikunterricht*, którego pierwszy człon *Musik* znajduje się również w pytaniu. Taki wybór świadczy o tym, że uczniowie, gdy nie rozumieją kontekstu wypowiedzi, koncentrują swoją uwagę na pojedynczych słowach.

Porównując wyniki uzyskane za zadania sprawdzające znajomość środków językowych, widzimy dużą różnicę pomiędzy wynikiem osiągniętym przez szóstoklasistów w zadaniu 7. (średni wynik 76%) a wynikiem w zadaniu 8. (średni wynik 42%). Uczniowie osiągnęli wyższe wyniki w zadaniu opartym na materiale ilustracyjnym (zadanie 7.) niż w zadaniu opartym na tekście (zadanie 8.).

A. Augen	B. größer	C. Haare	D. hatte	E. klein	F. war
Nachricht					☒
Von:	Susie				
An:	Anna				
Betreff:	Hallo!				
<p>Hallo, Anna!</p> <p>Gestern habe ich meine Freundin Katja besucht. Ihre Cousine Julia 8.1. <u>F</u> auch dort. Ich habe Julia vor 3 Jahren gesehen. Sie ist jetzt ganz anders. Sie hat lange, blonde 8.2. <u>C</u> und trägt modische Kleidung. Sie ist 8.3. <u>B</u> als ich.</p> <p>Das Treffen hat mir viel Spaß gemacht.</p> <p>Liebe Grüße</p> <p>Susie</p>					

Zadanie 8. wymagało od uczniów uzupełnienia luk w tekście odpowiednimi słowami z ramki. Najwięcej trudności sprawiło uczniom dobranie odpowiedniego słowa do luk 8.1. i 8.3. Część szóstoklasistów słusznie zauważyła, że w zdaniu 8.1. brakuje czasownika, jednak wybierali niewłaściwy czasownik *hatte* (odpowiedź D.), a nie czasownik *być* w czasie przeszłym (*war* – odpowiedź F.). Poprawnie wykonało to zadanie 30% szóstoklasistów. Uzupełnienie luki 8.3. również okazało się dla szóstoklasistów trudne (30% poprawnych odpowiedzi). W lukę należało wstawić przymiotnik w stopniu wyższym (odpowiedź B. *größer*). Duża grupa szóstoklasistów prawdopodobnie nie zwróciła uwagi na słowo *als*, używane w zdaniach porównawczych i wybrała odpowiedź E. (*klein*), przymiotnik w stopniu równym.

Największą trudność sprawiły szóstoklasistom zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów pisanych. Średni wynik uczniów za zadania z tego obszaru to 45%.

Zadanie 9. sprawdzające umiejętność rozumienia ogólnego sensu tekstu było dla uczniów dużym wyzwaniem. Uczniowie mieli zdecydować, o czym jest każdy tekst.

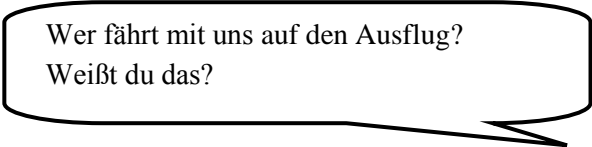
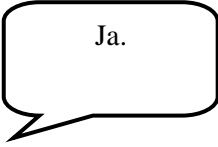
A. einen Ball	B. ein Buch	C. ein Foto	D. ein T-Shirt
----------------------	--------------------	--------------------	-----------------------

<p>9.2. Bist du ein Fußballfan? Dann musst du es haben! Ein bekannter Fußballspieler erzählt von seinem Leben. Es hat viele Seiten mit schönen bunten Fotos und interessanten Informationen.</p>
<p>Der Text ist über B .</p>

Trudnym było też zadanie 9.2. Poprawnie rozwiązało je 32% zdających. Tematem tekstu jest książka (odpowiedź **B.**). Kluczowe dla poprawnego rozwiązania były takie wyrażenia jak: *Ein bekannter Fußballspieler erzählt von [...]*, *Es hat viele Seiten mit [...]* und *interessanten Informationen*. Uczniowie, którzy błędnie rozwiązali to zadanie, wybierali najczęściej odpowiedź C. (*ein Foto*). Prawdopodobnie powodem takiego wyboru było występujące w tekście słowo *Fotos*. Uczniowie nie zwrócili uwagi na kontekst, w którym zostało ono użyte. Potwierdza to fakt, że gdy uczniowie nie rozumieją sensu całego tekstu, decydują się na odpowiedź bazując tylko na pojedynczych wyrazach występujących zarówno w tekście, jak i w wersjach odpowiedzi.

Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji (zadania 10. i 11.) były bardziej zróżnicowane i wahały się od 22% do 66%.

Największym wyzwaniem dla uczniów podczas tegorocznego sprawdzianu było zadanie 10.2.

Michael fragt:	Anna antwortet:	Z welchem Text hat Anna erfahren?
		10.2. B

<p>D.</p> <p>„Mein Ausflug mit dem Rucksack“</p> <p>Macht einen Film mit dem Handy und schickt ihn uns! Macht alle mit!</p>	<p>B.</p> <table border="1"> <tr> <td colspan="2">Nachricht</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Von:</td> <td colspan="2">Marie Schulz</td> </tr> <tr> <td>An:</td> <td colspan="2">Anna, Thomas, Klaus ...</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> <p>Liebe Schüler, leider bin ich krank. Ich kann nicht mit euch nach Bonn fahren. Aber keine Panik! Auf die Klassenfahrt fährt Herr Nowak mit euch. Wartet bitte morgen um 8.00 Uhr vor der Schule. Viel Spaß in Bonn. Frau Schulz PS: Bitte macht einen Film in Bonn für mich.</p> </td> </tr> </table>	Nachricht		☐	Von:	Marie Schulz		An:	Anna, Thomas, Klaus ...		<p>Liebe Schüler, leider bin ich krank. Ich kann nicht mit euch nach Bonn fahren. Aber keine Panik! Auf die Klassenfahrt fährt Herr Nowak mit euch. Wartet bitte morgen um 8.00 Uhr vor der Schule. Viel Spaß in Bonn. Frau Schulz PS: Bitte macht einen Film in Bonn für mich.</p>		
Nachricht		☐											
Von:	Marie Schulz												
An:	Anna, Thomas, Klaus ...												
<p>Liebe Schüler, leider bin ich krank. Ich kann nicht mit euch nach Bonn fahren. Aber keine Panik! Auf die Klassenfahrt fährt Herr Nowak mit euch. Wartet bitte morgen um 8.00 Uhr vor der Schule. Viel Spaß in Bonn. Frau Schulz PS: Bitte macht einen Film in Bonn für mich.</p>													

W zadaniu tym uczniowie mieli znaleźć odpowiedź na pytanie *Kto jedzie z nami na wycieczkę?* 22% szóstoklasistów słusznie zauważyło, że odpowiedź na to pytanie znajduje się w tekście **B**. Tekst ten to e-mail nauczycielki, która informuje uczniów, kto w zastępstwie za nią pojedzie z nimi na wycieczkę. Duża grupa zdających wybrała w zadaniu 10.2. odpowiedź D. Był to plakat zapraszający do udziału w projekcie na temat wycieczki z plecakiem. Prawdopodobnie uczniowie nie zrozumieli tekstu i zasugerowali się słowami *Ausflug* oraz *uns* występującymi w tekście i pytaniu.

Lepiej szóstoklasiści poradzili sobie z zadaniem 11.3.

Nachricht ✕

Von: Markus

An: Tante Anna

[...]
 Ich freue mich sehr, dass wir zu Oma gehen. Der Onkel und meine kleine Cousine
 Klaudia sind jetzt nicht in Berlin, das ist schade. Wir treffen uns also nicht.
 [...]

11.3. Wen besucht Markus mit seiner Tante in Berlin?

A. B. C.

Uczniowie mieli znaleźć w tekście odpowiedź na pytanie, kogo Markus odwiedzi podczas pobytu u cici w Berlinie. 66% uczniów na podstawie zdania *Ich freue mich sehr, dass wir zu Oma gehen*. zdecydowała, że jest to babcia i wybrała poprawną odpowiedź A. Część szóstoklasistów niesłusznie zdecydowała, że Markus odwiedzi wujka lub kuzynkę. Prawdopodobnie nie zwrócili oni uwagi na przeczenie występujące w zdaniu *Der Onkel und meine kleine Cousine Klaudia sind jetzt **nicht** in Berlin, das ist schade*.

Wnioski i rekomendacje

Powyższa analiza wyników sprawdzianu powinna zachęcić nauczycieli języka niemieckiego do:

- ❖ rozwijania umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, zarówno w tekście pisanym, jak i słuchanym. Wskazane jest uświadomienie uczniom, jak ważne jest dokładne przeczytanie/wysłuchanie każdego tekstu do końca. Nauczyciele powinni zwracać uwagę na to, żeby uczniowie w trakcie czytania/słuchania skupiali się nie tylko na pojedynczych słowach, ale przede wszystkim na kontekście, w jakim te słowa zostały użyte. Ćwicząc z uczniami tę umiejętność, pomocne może być również zachęcanie uczniów do wyszukiwania w tekście nie tylko fragmentów, stanowiących uzasadnienie poprawnej odpowiedzi, ale też do znajdowania tych fragmentów, które pozwalają stwierdzić, dlaczego pozostałe odpowiedzi nie są poprawne, i jakie informacje lub wyrażenia użyte w tekście na to wskazują.

- ❖ rozwijania umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość środków językowych. Uczniom należy pokazać skuteczne techniki rozwiązywania tego typu zadań. Dobrą praktyką powinno być zachęcenie uczniów do podzielenia pracy nad tym zadaniem na dwa etapy. Najpierw uczniowie powinni zrozumieć ogólny sens całego tekstu, zastanowić się, jakich informacji w nim brakuje, i w ten sposób dokonać wstępnej selekcji słów, które logicznie, zgodnie z kontekstem, mogłyby pasować do danej luki. Ostateczna selekcja może być dokonana dopiero po rozważeniu, które z branych pod uwagę wersji uzupełnienia luk są poprawne pod względem gramatycznym (np. zgodność liczby, stopnia przymiotnika, formy czasownika, zaimka).
- ❖ rozwijania umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych, w których cała sytuacja opisana jest w języku niemieckim. Pomocnym może się okazać angażowanie uczniów w ćwiczenia wymagające od nich ustnego reagowania w typowych sytuacjach życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności zadawania pytań, np. o wiek, miejsce zamieszkania, upodobania, emocje innych osób itp.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SN-2-162), został przygotowany na podstawie arkusza SN-1-162 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
7	18	90	58	58	55	22

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących

Arkusze dla uczniów słabowidzących (SN-4-162, SN-5-162) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SN-4-162 – Arial 16 pkt, SN-5-162 – Arial 24 pkt. W arkuszu SN-5-162 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. W przypadku arkuszy SN-4-162 oraz SN-5-162 na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie.

Wyniki uczniów słabowidzących

Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
12	28	98	52,5	38	58	22

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SN-7-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i niesłyszących

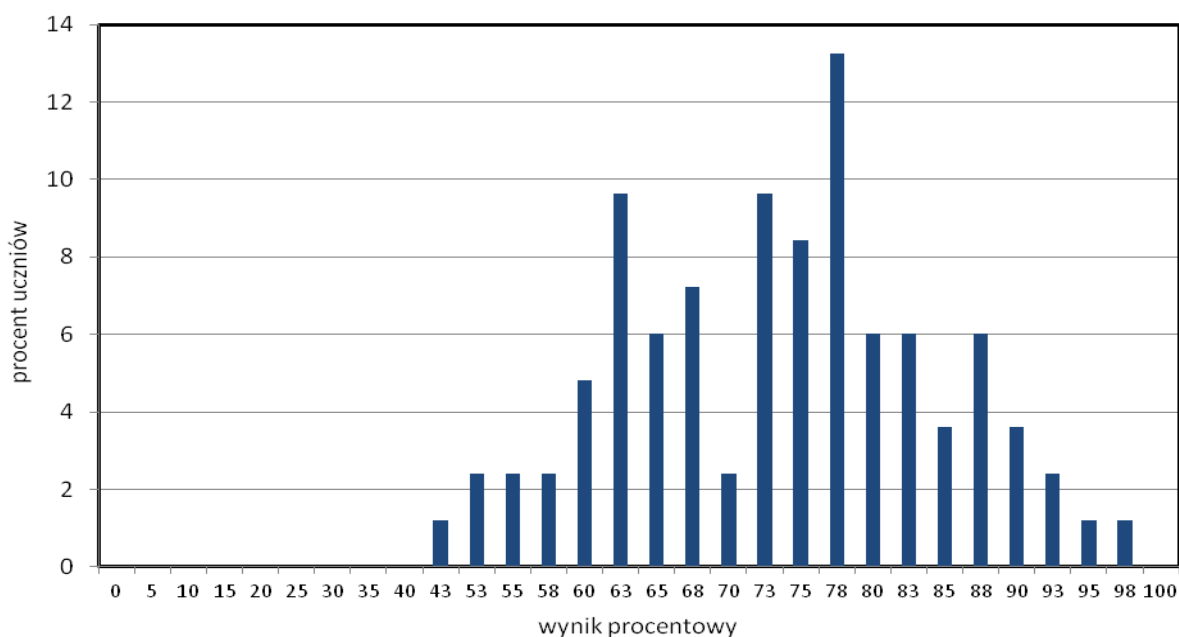
Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
6	70	90	80,5	90	81	8

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SN-8-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
83	43	98	75	78	74	11

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SN-Q-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Do egzaminu z arkuszem SN-Q-162 przystąpił 1 uczeń.

Język rosyjski

Ze względu na małą liczbę uczniów przystępujących do sprawdzianu (4 osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim) w sprawozdaniu podaje się wyłącznie dane dotyczące populacji oraz podstawowych parametrów statystycznych.

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SR-8-162 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Ze sprawdzianu z języka rosyjskiego zwolniono 0 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący i niewidomi	0
	słabosłyszący i niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	4
	Ogółem	4

3. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 2. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
4	65	93	82,5	-	81	12

Aneks

1. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach w miejscowościach różnej wielkości

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	6 487	29,4	4 516	20,5	4 805	21,8	6 264	28,4
kujawsko-pomorskie	7 342	40,1	3 702	20,2	2 037	11,1	5 222	28,5
lubelskie	10 309	53,2	2 075	10,7	4 142	21,4	2 850	14,7
lubuskie	2 483	29,7	2 739	32,8	1 145	13,7	1 992	23,8
łódzkie	7 970	38,3	2 210	10,6	5 524	26,5	5 120	24,6
małopolskie	17 116	54,6	3 634	11,6	3 737	11,9	6 856	21,9
mazowieckie	17 727	35,5	5 775	11,6	8 709	17,4	17 732	35,5
opolskie	3 189	42,7	1 676	22,5	1 678	22,5	921	12,3
podkarpackie	11 254	57,9	2 600	13,4	4 080	21,0	1 516	7,8
podlaskie	3 445	34,6	1 978	19,9	1 926	19,3	2 608	26,2
pomorskie	8 538	38,6	3 028	13,7	4 842	21,9	5 690	25,7
śląskie	9 373	25,6	2 588	7,1	8 986	24,7	15 469	42,5
świętokrzyskie	5 861	54,0	1 786	16,5	1 639	15,1	1 560	14,4
warmińsko-mazurskie	4 609	36,3	2 928	23,1	2 798	22,1	2 349	18,5
wielkopolskie	13 566	40,9	6 822	20,6	6 929	20,9	5 867	17,7
zachodniopomorskie	3 695	26,3	3 768	26,8	2 812	20,0	3 776	26,9
POLSKA	132 964	39,5	51 825	15,4	65 789	19,6	85 792	25,5

2. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach publicznych i szkołach niepublicznych

Województwo	Uczniowie szkół publicznych		Uczniowie szkół niepublicznych	
	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	21 535	97,6	537	2,4
kujawsko-pomorskie	17 823	97,4	480	2,6
lubelskie	18 985	98,0	391	2,0
lubuskie	8 034	96,1	325	3,9
łódzkie	20 275	97,4	549	2,6
małopolskie	30 497	97,3	846	2,7
mazowieckie	47 264	94,6	2 679	5,4
opolskie	7 200	96,5	264	3,5
podkarpackie	19 132	98,4	318	1,6
podlaskie	9 571	96,1	386	3,9
pomorskie	21 161	95,8	937	4,2
śląskie	35 196	96,6	1 220	3,4
świętokrzyskie	10 583	97,6	263	2,4
warmińsko-mazurskie	12 363	97,5	321	2,5
wielkopolskie	31 981	96,4	1 203	3,6
zachodniopomorskie	13 615	96,9	436	3,1
POLSKA	325 215	96,7	11 155	3,3

3. Odsetek uczniów z dysleksją rozwojową na sprawdzianach w latach 2011–2016

Województwo	2011	2012	2013	2014	2015	2016
dolnośląskie	8,1	9,8	10,5	11,0	11,4	12,0
kujawsko-pomorskie	10,2	10,1	11,2	12,2	12,1	13,0
lubelskie	10,0	10,5	11,0	12,2	13,2	15,4
lubuskie	9,2	10,1	11,9	12,8	14,9	14,4
łódzkie	9,9	10,6	11,0	12,1	11,9	12,3
małopolskie	11,0	12,5	13,2	14,4	15,4	17,9
mazowieckie	13,4	14,6	16,4	16,8	16,7	18,0
opolskie	6,2	8,0	8,3	9,2	10,0	10,5
podkarpackie	6,9	8,1	9,5	10,6	11,0	12,2
podlaskie	10,0	11,3	12,1	13,1	12,8	12,7
pomorskie	15,8	16,8	17,3	18,2	18,4	18,5
śląskie	6,4	7,9	8,8	10,0	10,8	11,6
świętokrzyskie	7,1	8,3	10,0	11,5	11,7	12,5
warmińsko-mazurskie	10,9	11,9	11,9	14,2	15,0	15,4
wielkopolskie	6,4	7,0	7,7	8,4	8,6	9,8
zachodniopomorskie	10,5	11,7	12,4	12,5	13,5	13,8
POLSKA	9,7	10,8	11,7	12,7	13,1	14,2

4. Liczba (odsetek) szkół w miejscowościach różnej wielkości

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	351	52,5	101	15,1	91	13,6	126	18,8
kujawsko-pomorskie	399	67,1	65	10,9	33	5,5	98	16,5
lubelskie	627	79,9	46	5,9	68	8,7	44	5,6
lubuskie	155	57,0	53	19,5	25	9,2	39	14,3
łódzkie	469	64,6	46	6,3	100	13,8	111	15,3
małopolskie	965	75,6	77	6,0	83	6,5	151	11,8
mazowieckie	918	63,6	100	6,9	124	8,6	302	20,9
opolskie	227	68,6	45	13,6	38	11,5	21	6,3
podkarpackie	740	80,9	61	6,6	85	9,3	29	3,2
podlaskie	212	64,0	42	12,7	33	10,0	44	13,3
pomorskie	367	61,0	51	8,5	69	11,5	115	19,1
śląskie	446	40,7	76	6,9	210	19,2	364	33,2
świętokrzyskie	359	77,4	39	8,4	39	8,4	27	5,8
warmińsko-mazurskie	299	68,1	57	13,0	45	10,3	38	8,7
wielkopolskie	694	67,7	115	11,2	106	10,3	110	10,7
zachodniopomorskie	230	54,8	72	17,1	49	11,7	69	16,4
POLSKA	7458	65,5	1046	9,2	1198	10,5	1688	14,8

5. Liczba laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z jednego z grupy przedmiotów objętych sprawdzianem, zwolnionych z danej części sprawdzianu w 2016 r. na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty, otrzymujących zaświadczenie o uzyskaniu z tej części sprawdzianu najwyższego wyniku – w kraju i województwach

5.1. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części pierwszej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów		
	Część 1.		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	22 072	39	0,18
kujawsko-pomorskie	18 303	189	1,03
lubelskie	19 376	75	0,39
lubuskie	8 359	52	0,62
łódzkie	20 824	13	0,06
małopolskie	31 343	53	0,20
mazowieckie	49 943	84	0,17
opolskie	7 464	21	0,28
podkarpackie	19 450	69	0,35
podlaskie	9 957	219	2,20
pomorskie	22 098	35	0,16
śląskie	36 416	166	0,46
świętokrzyskie	10 846	66	0,61
warmińsko-mazurskie	12 684	114	0,90
wielkopolskie	33 184	81	0,24
zachodniopomorskie	14 051	41	0,29
POLSKA	336 370	1 317	0,39

5.2. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części drugiej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów								
	Część 2.								
	Język angielski			Język niemiecki			Język rosyjski		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	18 195	18	0,10	3 788	1	0,03	0	0	0,00
kujawsko-pomorskie	17 946	39	0,22	372	0	0,00	0	0	0,00
lubelskie	19 236	54	0,28	104	0	0,00	68	0	0,00
lubuskie	5 660	7	0,12	2 704	3	0,11	0	0	0,00
łódzkie	20 244	19	0,09	584	12	2,05	2	0	0,00
małopolskie	31 240	17	0,05	129	0	0,00	0	0	0,00
mazowieckie	49 643	0	0,00	339	0	0,00	40	0	0,00
opolskie	7 260	11	0,01	209	0	0,00	0	0	0,00
podkarpackie	19 250	29	0,15	207	3	1,45	0	0	0,00
podlaskie	9 971	77	0,77	6	3	50,00	25	6	24,00
pomorskie	21 292	18	0,08	573	0	0,00	27	0	0,00
śląskie	36 159	1	0,00	230	0	0,00	6	0	0,00
świętokrzyskie	10 681	33	0,31	150	0	0,00	17	0	0,00
warmińsko-mazurskie	11 884	65	0,55	783	0	0,00	11	0	0,00
wielkopolskie	30 597	21	0,07	2 556	0	0,00	0	0	0,00
zachodniopomorskie	11 923	40	0,34	2 127	44	2,07	0	0	0,00
POLSKA	321 281	449	0,14	14 861	66	0,43	196	6	3,06

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. (22) 536-65-00, fax (22) 536-65-04
www.cke.edu.pl sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. (58) 320-55-90, fax (58) 320-55-91
www.oke.gda.pl komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. (32) 616-33-99, fax (32) 616-33-99 w.108
www.oke.jaworzno.pl oke@oke.jaw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. (12) 683-21-01, fax (12) 683-21-02
www.oke.krakow.pl oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel./fax (86) 216-44-95
www.oke.lomza.pl sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. (42) 634-91-33, fax (42) 634-91-54
www.komisja.pl komisja@komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. (61) 854-01-60, fax (61) 852-14-41
www.oke.poznan.pl sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

Pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. (22) 457-03-35, fax (22) 457-03-45
www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. (71) 785-18-52, fax (71) 785-18-73
www.oke.wroc.pl sekret@oke.wroc.pl